

BE2100026 - Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei

BE2100424 - De Zegge

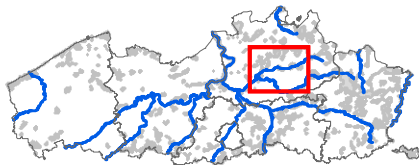
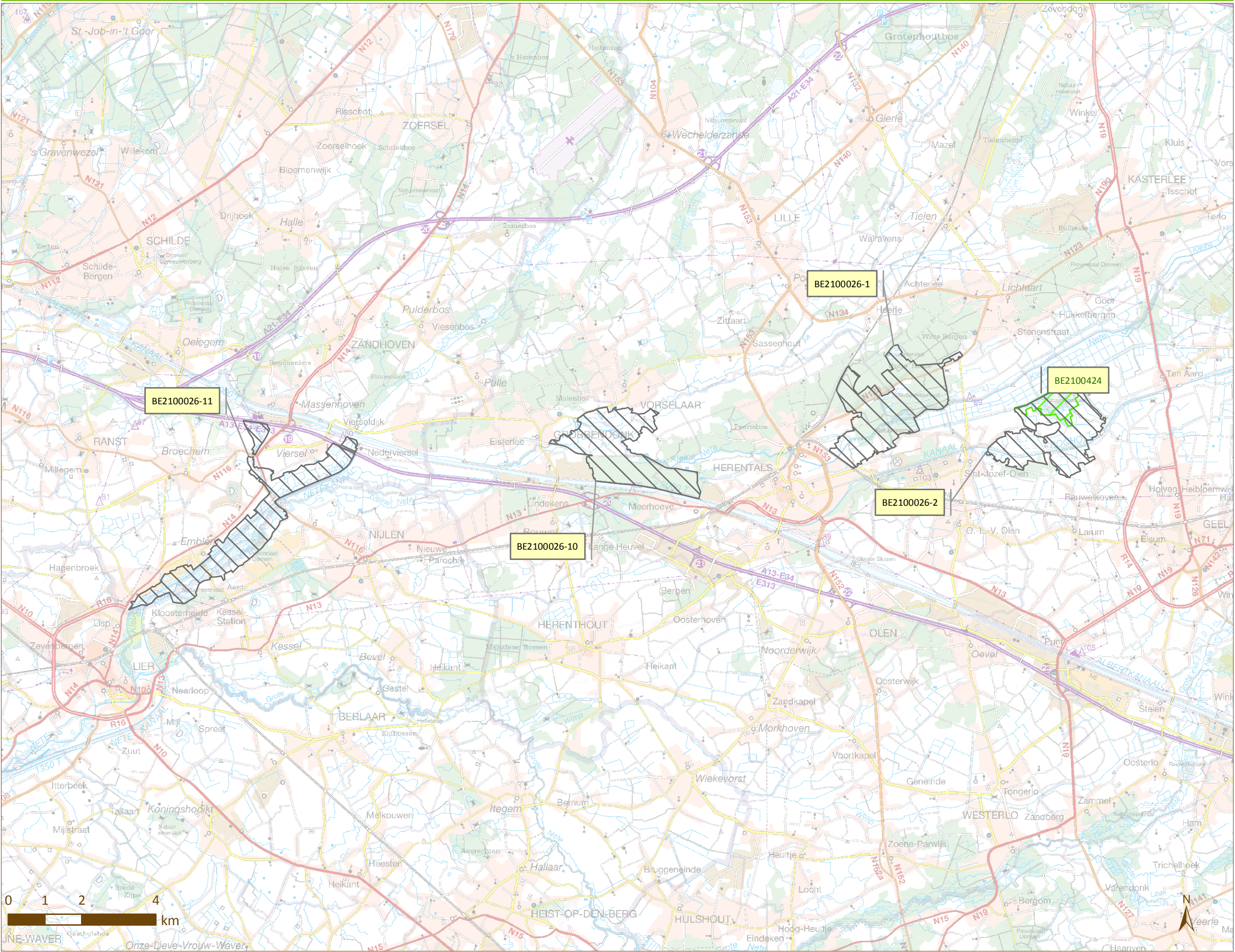
BE2101639 - De Ronde Put

Managementplan Natura 2000 1.0

Statuut document:	Informatief document
Auteur:	Agentschap voor Natuur en Bos
Datum:	19/12/2014
Documentnummer:	Natura2000_0000334

**AGENTSCHAP
NATUUR & BOS**

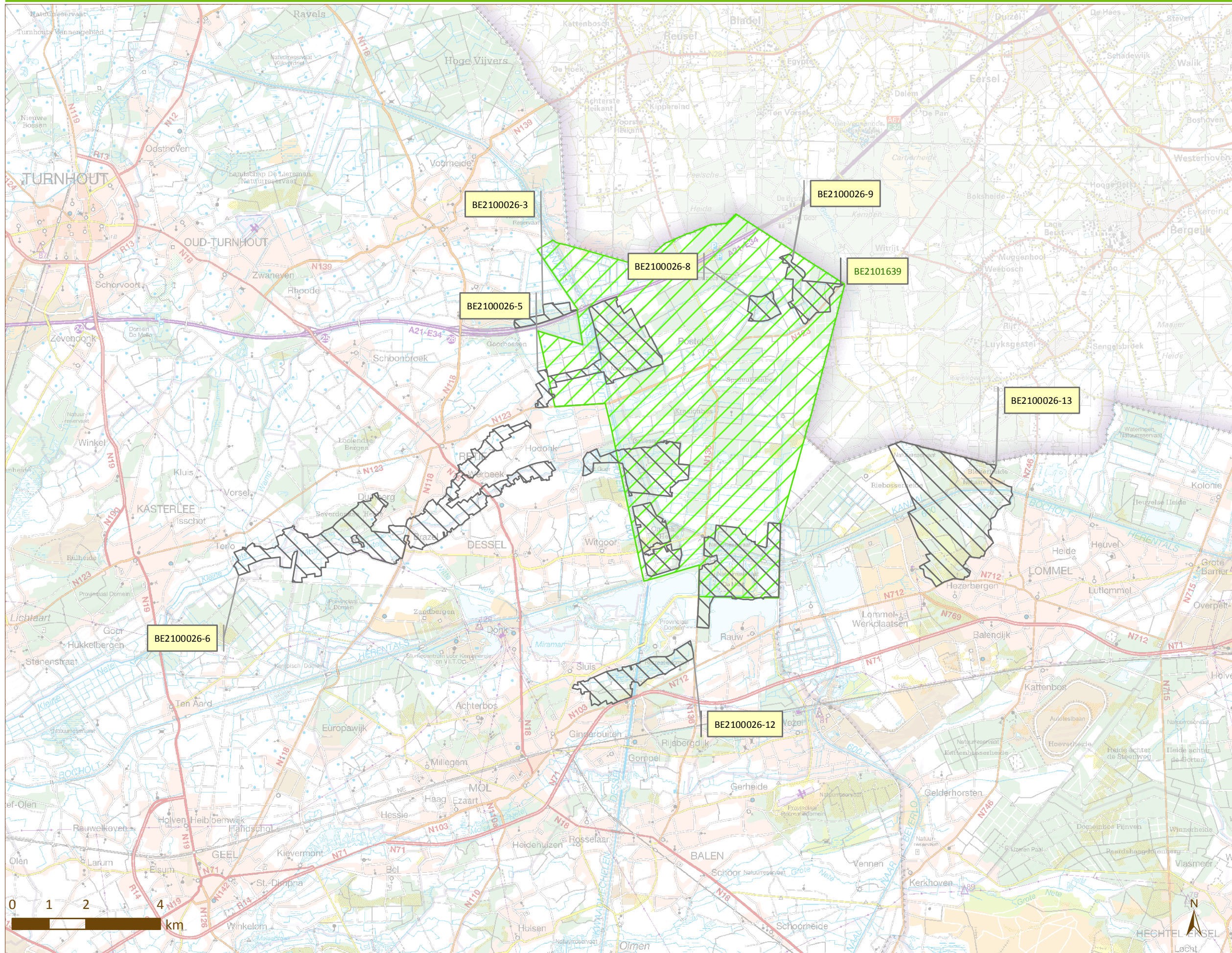
Legende

- SBZ-H
- SBZ-V

Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn

Vlaanderen
is natuur

Inhoudstafel

1. Inleiding

2. Taakstelling

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

3 Openstaande taakstelling

3.1 Habitats

3.2 Soorten

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

4.1 Inspanningsmatrix

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

6 Richtkaart

6.1 Situering actuele habitats

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

6.7 Zoekzones

6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

1. Inleiding

Algemeen kader

Om de soortenrijkdom van planten en dieren en hun leefgebieden in de toekomst de noodzakelijke kansen te geven, is op grond van Europese richtlijnen, de Vogel- en Habitatrichtlijn, een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden aangeduid: het Natura 2000-netwerk. In Vlaanderen zijn 62 Natura 2000-gebieden aangeduid, ook **speciale beschermingszones (hierna: SBZ)** genoemd. Deze gebieden zijn belangrijk om kansen te geven aan soorten en habitattypes van Europees belang. Voor Vlaanderen handelt het om 46 habitattypes, 49 diersoorten en 55 vogelsoorten.

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een ‘gunstige staat van instandhouding’ te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde **G-IHD**) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde **S-IHD**) bepaald. Deze S-IHD zijn, na een intensief overlegproces tussen 2010 en 2013, vastgelegd in aanwijzingsbesluiten die door de Vlaamse regering definitief werden goedgekeurd op 23/04/2014.

De realisatie wordt gefaseerd en programmatorisch aangepakt. De realisatie van de instandhoudingsdoelen is complex: niet alle kennis is al aanwezig, verschillende belangen en personen zijn betrokken, de middelen en tijd zijn beperkt. Daarnaast is het belangrijk voor alle betrokken partijen om voortgang te maken. Omdat Vlaanderen zesjaarlijks aan Europa moet rapporteren over de voortgang, is geopteerd voor fases/cycli van zes jaar. Per cyclus wordt een **Vlaams Natura 2000 programma** opgemaakt met de Vlaamse taakstelling voor de komende periode. Inspanningen die binnen de programmacycli moeten worden gerealiseerd zijn bindend. Het programma omschrijft ook welke engagementen sectororganisaties of overheidsinstanties opnemen en welke budgettaire consequenties hier aan verbonden zijn. Op het niveau van de speciale beschermingszones wordt de realisatie van de taakstelling opgevolgd en gestuurd via een **Managementplan Natura 2000**.

Focus Vlaams Natura 2000 programma 2014–2020

Voor de eerste programmaperiode 2014-2020 vertrekt het Natura 2000-programma van de Europese Biodiversiteitsstrategie, van Vlaanderen in Actie (ViA) en van het Pact 2020. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat in 2020, aan het eind van de eerste programmaperiode, 16 van de 46 beschermde habitattypes in een gunstige staat van instandhouding moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor de habitattypes die niet behoren tot de 16 habitattypes 2020 worden in 2020 tussendoelen gesteld rekening houdend met de doelafstand tot 2050. Deze tussendoelen omvatten naast stand still ook de opdracht om in totaal 70% van de oppervlakte onder correct beheer te brengen. Ook voor soorten worden tussendoelen bepaald om de doelstellingen in 2050 te realiseren. Er worden geen specifieke ‘soorten 2020’ bepaald aangezien de op Europese schaal betere situatie van soorten. Bovendien wordt verwacht dat soorten ook zullen profiteren van de inspanningen voor de habitats.

Doelstelling en inhoud managementplan

De realisatie van de instandhoudingsdoelen gebeurt door maatregelen op het terrein door verschillende mensen en organisaties. De concrete ruimtelijke ligging, de planning van en afspraken over deze maatregelen zijn/worden opgenomen in plannen of projecten. Het managementplan geeft per SBZ een overzicht van de uitgevoerde, geplande en/of noodzakelijke plannen of projecten van de verschillende organisaties en mensen (= informatief). Op basis van de inschatting van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de verschillende doelen en de taakstelling opgenomen in het Natura 2000 programma 2014-2020, geeft het bovendien ook aan voor welke terreinacties er nog afspraken moeten worden gemaakt en met welke prioriteit (= richtinggevend).

Om de vooruitgang en de realisatie van de doelen, indien nodig, te kunnen afdwingen is het managementplan het kader voor de afweging van projecten en plannen en voor het opleggen van bepaalde maatregelen. Het managementplan wordt opgemaakt en beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: het ANB) in overleg met het overlegplatform dat door het ANB voor elke speciale beschermingszone of –zones wordt georganiseerd. De goedkeuring van het managementplan gebeurt door de Vlaamse regering na formeel advies van de Gewestelijke Overleginstantie.

Gezien de technische en maatschappelijke complexiteit van de opdracht tot het realiseren van de taakstellingen; is vastgelegd dat per planperiode verschillende fasen kunnen worden onderscheiden. De startversie (managementplan 1.0) beschrijft de taakstelling voor deze planperiode voor de speciale beschermingszone. Bij de start/het einde van elke fase wordt een geactualiseerde en aangevulde versie van het managementplan vastgesteld. Voor het afronden van elke fase wordt een generieke timing op Vlaams niveau opgelegd voor alle SBZ:

- MP 1.0 met een beschrijving van de taakstelling voor deze planperiode in elke SBZ (2014).
- MP 1.1 met een beschrijving van de stand van zaken, geplande acties en gekende (prioritaire) acties (2015).
- MP 1.2 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties en uitgewerkte prioritaire acties (2017).
- MP 1.3 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties, een stand van zaken van de prioritaire acties met, indien nodig, een beschrijving van de verplichtende maatregelen (2017).

Inhoud managementplan

De inhoud van het managementplan is wettelijk vastgelegd in artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014. De inhoudstafel van voorliggend document volgt de daarin voorgeschreven samenstelling.

Statuut van voorliggend Managementplan 1.0

Dit managementplan 1.0 is gebaseerd op het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone ‘BE2100026 Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden’ en tot definitieve vaststelling voor die zone en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszones ‘BE2100424 De Zegge’ en ‘BE2101639 De Ronde Put’ van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 (hierna: het S-IHD-besluit).

Dit managementplan 1.0 werd niet formeel vastgelegd en is een informatief document. Overeenkomstig de afspraak op de vergadering van de Vlaamse Overleggroep (dit is de voorloper van de Gewestelijke Overleginstantie) van 09/07/14 is het te beschouwen als een basis- of startversie van de managementplannen met indicatieve opgave van de taakstelling per SBZ en per deelgebied. Nog niet alle elementen van een managementplan, zoals beschreven in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014, zijn ingevuld. Bij elk hoofdstuk is aangegeven of, dan wel in welke mate, dit ingevuld werd in deze planversie.

2. Taakstelling

Het gebiedsgericht kader voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen is door de Vlaamse regering vastgesteld op 23/04/2014 . Per SBZ zijn de specifieke doelstellingen en de prioritaire inspanningen vastgelegd. In paragraaf 2.1 worden de vastgelegde doelstellingen weergegeven. Per landschapstype zijn het doel en de bijbehorende habitats en soorten opgenomen. Per soort en habitat zijn ook het gebiedsgericht kwantiteitsdoel (populaties of oppervlakten) en kwaliteitsdoel beschreven. In paragraaf 2.2 zijn de inspanningen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de verschillende doelstellingen opgenomen. De laatste paragraaf (2.3) bevat de lijst van gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering die naar boven zijn gekomen tijdens het overleg over de doelstellingen.

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

Legende	
Symbol	Omschrijving
+	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit
=/+	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale uitbreidingsmogelijkheid
=(-)	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale inkrimpingsmogelijkheid

In onderstaande tabel met de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied worden doelstellingen voor enerzijds het gedeelte dat habitatrichtlijngebied is en anderzijds het gedeelte dat 'zuiver vogelrichtlijngebied' (lees enkel vogelrichtlijngebied maar geen habitatrichtlijngebied) is, niet onderscheiden, maar geïntegreerd. Aan de drie criteria die tegelijk vervuld dienen te zijn om deze doelen voor beide ruimtelijk afgebakende gebieden van elkaar te onderscheiden, werd immers niet voldaan. De drie criteria zijn:

- het zuiver vogelrichtlijngebied handelt over een relevante oppervlakte;
- het betreft in dit gebied relevante doelstellingen en;
- de doelstellingen die in het gedeelte dat zuiver vogelrichtlijngebied is, gerealiseerd dienen te worden, zijn (reeds in dit stadium) bekend.

Droge zandgronden zijn kenmerkend voor (delen van) het SBZ. Op deze droge zandgronden komt een variatie aan habitattypes voor zoals droge bossen (HT 9190 en HT 9120), psammofiele graslanden en landduinen (HT 2310 en 2330), droge heide (4030) en droge heischrale graslanden (HT 6230).

Bossen zijn in dit gebied qua oppervlakte binnen deze natuurcluster het belangrijkste. Twee Europese habitattypes dienen beschouwd: oude eiken-berkenbossen op arme zandgrond (9190) en eiken-beukenbossen op iets rijkere bodem (9120). Slechts 200 ha van de bossen binnen habitatrictlijngebied is momenteel habitatwaardig. Soorten die afhankelijk zijn van grote boscomplexen zoals Gewone baardvleermuis, Brandts vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Zwarte specht en Wespendif komen voor. Naast bossen komen op droge zandgronden ook zeer waardevolle open biotopen uit de heidesfeer voor. Dit omvat de habitattypes: droge heide (4030), duinheide (2310), duingraslanden (2330) en droge heischrale graslanden (6230). Deze heidebiotopen zijn leefgebied voor Gladde slang, Levendbarende hagedis, Veldkrekelt, ... De momenteel aanwezige oppervlakte bedraagt ongeveer 154 ha. Hiermee behoort dit gebied samen met de Kalmthoutse Heide en Bossen en heiden ten oosten van Antwerpen binnen de provincie Antwerpen tot de belangrijkste gebieden voor deze habitattypes. Tevens speelt dit gebied een cruciale rol in het mogelijk maken van uitwisseling van soorten tussen de Antwerpse en Limburgse heidegebieden.

Het belangrijkste knelpunt voor de aanwezige bossen is de kwaliteit (kleine oppervlakte, invasieve exoten, lage structuurvariatie, weinig dood hout...). Voor de heiderelicten zijn versnippering, vergrassing en spontane evolutie naar houtige vegetaties en bossen de grootste knelpunten. Door het feit dat het vaak nog slechts gaat over kleine habitatrelicten (of kleine leefgebieden) ontbreken vaak habitattypische soorten of zijn deze erg zeldzaam. Door de aanwezigheid van grote oppervlakte bos biedt dit gebied uitstekende mogelijkheden om bij te dragen aan de gewestelijke IHD voor de boshabitattypes 9120 en 9190. Daarom wordt sterk ingezet op de omvorming van niet-habitatwaardig bos (in totaal 1560-1660 ha, waarvan 700-800 ha in zuiver vogelrichtlijngebied (Ronde Put)). Via bosuitbreiding (richtwaarde 320 ha) worden te kleine boskernen vergroot of beter met elkaar verbonden. Om de heidehabitats en de hieraan gebonden habitattypische soorten voor het gebied te behouden, is sowieso een kwalitatief hoogstaand beheer in de habitatrelicten vereist. Dit is echter ontoereikend om de habitattypische soorten te behouden in de verspreid liggende relictzones. Het realiseren van grotere, aaneengesloten kernen van minstens 50 ha is nodig ten behoeve van habitattypische en ruimtebehoevende heidesoorten als Gladde slang. Dit kan bijna volledig gerealiseerd worden door omvorming vanuit bestaande ecotopen met geringe natuurwaarde (onder meer naaldbossen).

Aangezien kernen in de grootteorde van 50 ha – relatief met andere heidegebieden in Vlaanderen – klein zijn en blijven, dienen migratiemogelijkheden binnen het SBZ (corridors en stapstenen) actief gerealiseerd zodat deze gebieden zoveel mogelijk als een samenhangend netwerk fungeren. In totaal wordt er een oppervlakte ca. 470 ha (toename met ca 330 ha) open heidehabitats tot doel gesteld waarvan minstens 150 ha gelegen is in kernen van 50 ha of meer. Voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding voor Gladde slang, Boomleeuwrik en Nachtzwaluw wordt er vanuit gegaan dat geen extra habitatoppervlakken bovenop de doelstellingen voor heidehabitattypes dienen te worden gerealiseerd als in de bossfeer voldoende aandacht gegeven wordt aan het realiseren van geleidelijke overgangen (structuurrijke mantel-zoom), zanderige boswegen, open plekken en de ontwikkeling van open bossen met veel lichtinval en aanwezigheid van kenmerkende heidevegetaties. Deze soorten sporen bijgevolg mee met de doelstellingen voor de heidehabitattypes en met de kwaliteitseisen voor de boshabitattypes. In het SBZ-V De Ronde Put moet voor Boomleeuwrik en Nachtzwaluw in openbaar bos de maximale oppervlakte open plekken en corridors ingevuld worden dat via de criteria Duurzaam Bosbeheer mogelijk is.

De bossen op alluviale gronden behoren in dit habitatrictlijngebied tot het rivierlandschap en worden hier niet besproken.

Habitats - Droge zandgronden met bos- en heidevegetaties in SBZ-V De Ronde Put			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
2310_2330 - Psammofiele heide met Calluna- en Genistasoorten en Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename tot een totale oppervlakte van 8 ha door omvorming in een complex van habitattypes 2310/2330 en 4030 (9190).	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - Vergrassing < 30 %. - Verbossing < 10 %. - Invasieve exoten < 10 % - Naakte bodem > 10 % (Korst)mosvegetaties > 10 % - Voldoende aantal sleutelsoorten en successiestadia Voorkomen van Gladde slang en dagvlindersoorten zoals de Heivlinder als kwaliteitsindicatoren.
4030 - Droge Europese heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 13 ha in SBZ-H en 15 ha in SBZ-V met een oppervlakte van 3 ha door omvorming tot een totale oppervlakte van 31 ha.	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - Vergrassing/verruiging < 30 %. - Verbossing < 30 %. - Voldoende aantal sleutelsoorten Alle ouderdomsstadia van struikhei (van pionier tot degeneratiestadium) aanwezig. Voorkomen van Gladde slang en Veldkrekel als kwaliteitsindicatoren.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)	Doel	+	+
	Omschrijving	Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-20 kg N/ha/j) voor dit habitatype overschrijdt, zijn er grote delen van de graslanden met potenties voor dit habitatype begroeid met Bochtige smele. Bovendien heeft dit habitatype een kortlevende zaadbank zodat er slechts beperkte delen in het gebied kansen bieden voor dit habitatype. De oppervlakte te ontwikkelen schraal, droog grasland zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van lokaal gebufferde locaties (o.a. boven leemlagen) waar het habitatype 6230 ontwikkelt en graslanden met een dominantie van Bochtige smele (geen habitatype).	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - verruiging < 5 % - Verbossing/verstruweling < 5 % - invasieve exoten < 10 % - vervilt < 10 % - strooisellaag < 10 % - Voldoende aantal sleutelsoorten en levensvormen Creëren van voldoende grote en gebufferde graslanden met aanwezigheid van habitattypische soorten. Behoud en versterking van migratiemogelijkheden tussen habitatfragmenten door beheer van wegbermen, bospaden, open plekken, ... Voorkomen van Levendbarende hagedis en Veldkrekel als kwaliteitsindicatoren.
9120_9190 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) en Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten	Doel	+	+
	Omschrijving	Delen die SBZ-H en SBZ-V zijn: Actueel 77 ha + toename tot 654 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 124 ha. Zuiver SBZ-V: Toename van de bestaande oppervlakte van 117 ha tot een totale oppervlakte van 817–917 ha door omvorming van 700–800 ha ten behoeve van wespandief, zwarte specht, boomleeuwerik en nachtzwaluw. Minstens drie boskernen van elk groter dan 150 ha.	Globaal wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - Vermindering van het aandeel aan invasieve exoten tot maximum 10%. - Voldoende aantal sleutelsoorten en voldoende bedekking van de sleutelsoorten. - Voldoende hoeveelheid dood hout en oude bomen. - Voldoende spontane verjonging in oude naaldhoutbestanden. - Minstens drie boskernen (> 150 ha aaneengesloten bos) hebben een zeer groot aantal oude bomen en dik dood hout waar HT 9120 kan ontwikkelen. 5-15 % van de totale bosoppervlakte bestaat uit open plekken en brede zandpaden. - structuurrijke mantel-zoom vegetaties - geleidelijke overgangen naar heidevegetaties.

Soorten - Droge zandgronden met bos- en heidevegetaties in SBZ-V De Ronde Put			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Boomleeuwerik</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie (12-15 broedparen). Deze soort spoort mee met de doelstellingen voor habitattypes 2310/2330, 4030, en 9120/9190.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 10 ha per broedpaar). Heidevegetaties met voldoende kale plekken en droge zandrijke (naald)bossen met aanwezigheid van: -stukken kapvlakten of jonge aanplanten met droge zandige bodem tussen rijen bomen -afwisseling van kale, zandige of schaars begroeide stukken met verspreide jonge bomen -voldoende brede zandpaden (≥ 50 m)
<i>Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Ingekorven vleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Laatvlieger</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Instandhouding van de aanwezige populaties. Doelstellingen voor deze bijlagesoorten sporen samen met de doelstellingen voor habitattypes 9120/9190.	• Verbetering van de horizontale en verticale structuur van de bossen. • Toename van het aantal (oude) bomen met holtes en spleten. • Behoud en versterking van mantels en zomen, dreven en open plekken. • Behoud, herstel en ontwikkeling van lijnvormige kleine landschapselementen (bomenrijen, houtkanten, ...) op de aanvliegroutes naar de winterverblijfplaatsen en als verbinding tussen de zomerkolonies en de foerageergebieden. • Geen toename van de verlichting op de belangrijkste verbindingssassen.
<i>Gladde slang</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van de huidige populatie in deelgebied 6 (De Maat-Den Diel) tot meer dan 50 adulte dieren. Hiervoor dienen voldoende grote en voldoende verbonden (max. afstand 500 m) leefgebieden gecreëerd te worden: een kern van > 50 ha mozaïek van droge open terreinen. Doelen vallen samen met de oppervlakte- en verbindingdoelen zoals geformuleerd bij de habitattypes 4010, 4030, 2310/2330 en 9190/9120.	Deze doelstellingen sporen samen met de doelstellingen voor de heidehabitats 2310/2330 en 4030 en (in mindere mate) voor de boshabitats 9190/9120. Kwalitatief goed ontwikkelde heidehabitats. Open bos met mantel-zoom vegetaties en zanddreven.
<i>Nachtzwaluw</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie (1-3 broedparen). Deze soort spoort mee met de doelstellingen voor habitattypes 2310/2330, 4030, en 9120/9190.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 50 ha per broedpaar). Aanwezigheid van bosranden met een geleidelijke overgang van (naald)bos naar heide of zand.
<i>Wespendief</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie van ca. 2 broedparen. Voor wat betreft het broedgebied spoort de soort mee met de doelstellingen voor habitattypes 9120/9190. Voor elk broedpaar is dan minstens een kern van 100 ha aaneengesloten en kwaliteitsvol bos nodig. Voor wat betreft het leef- en foerageergebied is > 2500 ha geschikt mozaïeklandschap van 30-60 % bosbedekking in open landschap (m.i.v. landbouwgrond) per broedpaar nodig.	Open bossen, hoog aandeel loofbossen. Tussenliggende gronden met voldoende voedselaanbod in onder meer schrale graslanden.
<i>Zwarte specht</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud tot uitbreiding van de bestaande populatie (10-15 broedparen). Deze soort spoort mee met de doelstellingen voor habitattypes 9120/9190. Samen met de resterende (niet omgevormde) bossen in het gebied wordt zo de populatie behouden en versterkt.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 200 ha per broedpaar). Bossen met voldoende variatie aan (loofboom) soorten, voldoende oude bomen, dreven en open plekken. Door de toepassing van de Criteria Duurzaam Bosbeheer ontstaat geschikt leefgebied voor de Zwarte specht.

De Kleine Nete is één van de meest natuurlijke rivieren in Vlaanderen en een groot deel ervan werd in het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde als natuurlijk oppervlaktewaterlichaam aangeduid. Volgens de G-IHD komt meer dan 15 % van de Vlaamse oppervlakte van habitatype 3260 voor in de vallei van de Kleine Nete. Het rivierlandschap bestaat uit een laaglandrivier met een natuurlijke waterhuishouding en een vallei met een mozaïek van graslanden, ruigtes, vijvers en bossen. Het omvat de habitatypes laaglandbeken met goed ontwikkelde waterplantenvegetaties (3260), elzenbroekbossen (91E0), mesofiele hooilanden (6510), veldrusgraslanden (6410), alluviale ruigtes (6430), vijvers en meren (3150), en overgangsvveen (7140). De actuele oppervlakte aan habitatypes bedraagt ca. 300 ha. De regionale biotopen, belangrijk voor deze natuurcluster (rbbmc, rbbhc, rbbmr), omvatten net geen 100 ha. Deze natuurcluster is leefgebied voor aanwezige habitatrichtlijnsoorten als Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Rivierprik, Rivierdonderpad, Beekprik, Spaanse vlag, Rosse vleermuis, en Ruige dwergvleermuis maar ook voor vogelrichtlijnsoorten als Porseleinhoen, IJsvogel, Blauwborst en Bruine kiekendief. Ten slotte zijn er nog een groot aantal habitattypische soorten (vissen, amfibieën, libellen, sprinkhanen, ...) die kenmerkend zijn voor deze natuurcluster.

De belangrijkste knelpunten voor deze habitatypes en bijlagesoorten zijn de waterkwaliteit, het gebrek aan een natuurlijke waterhuishouding en (vismigratie)barrières. De hoofddoelstelling voor deze cluster is het herstel van een natuurlijke riviervallei met een hoog zelfreinigend vermogen en uitbreiding en verbinden van het leefgebied voor de aanwezige habitatsoorten. Deze doelstelling spoort samen met het Stroomgebiedsbeheerplan (SGBP) voor de Schelde, waarin de Kleine Nete als één van de speerpuntprojecten wordt aangewezen. Concreet wordt in het SGBP het bereiken van de goede ecologische toestand tegen 2015 vooropgesteld. Om deze goede ecologische toestand (SGBP) en een goede staat van instandhouding (IHD) van de aanwezige valleihabitatypes te bereiken is een sterke toename van de oppervlaktes aan habitatypes en leefgebieden noodzakelijk. Een essentiële randvoorwaarde hierbij is een goede waterkwaliteit en een natuurlijke waterhuishouding. Hiervoor is het vermijden van directe inspoeling van nutriëntenrijk water in de waterloop, een (lokaal) intact grondwatersysteem (voldoende kwel en beperkte drainage) en een kwaliteitsvolle rivierstructuur met natuurlijk overstromingsregime en hoog zelfreinigend vermogen van belang. De visie van kwaliteits- en structuurontwikkeling binnen SBZ en de verbindende rol van de Kleine Nete tussen de SBZ's wordt ook ondersteund door de Benelux-beschikking vismigratie en de stroomgebiedbeheerplannen. Deze laatste leggen strengere milieudoelstellingen op voor het gehele Vlaamse oppervlaktewaterlichaam ten einde een voldoende kwaliteit te verkrijgen binnen de SBZ's. In het hele SBZ-H wordt een deel van de doelstellingen al ingevuld door het uitvoeren van acties uit het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen van de Nete. Ook het verminderen van de impact van overstorten is opgenomen in het bekkenbeheerplan. De impact van vermesting door aangrenzende landbouwgebieden moet in kaart gebracht worden. Vervolgens dient in overleg met de landbouwsector een haalbare strategie te worden uitgewerkt voor het effectief realiseren van de doelstellingen.

Voor het volledige gebied (SBZ-H en beide SBZ-V), worden er zes natte natuurkernen tot doel gesteld met een totale oppervlakte van 1400 – 1600 ha. Deze gebieden vervullen naast hun Natura2000-functie ook een aantal ecosysteemdiensten voor een waterloop: versterking zelfreinigend vermogen, zuurstofproductie, primaire productie,...

In deze gebieden wordt daarnaast voldoende leefgebied voor habitattypische soorten gecreëerd:

- (Laagveen)moeras in de Zegge en de Mosselgoren (> 300 ha) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals laagveen (> 30 ha), elzenbroekbossen (ca. 50 %), rietmoeras, kleine zeggevegetaties, schraalgraslanden, open water, ruigtes, ... als leefgebied voor Roerdomp, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Blauwborst, Drijvende waterweegbree en Ringslang.
- Een natte natuurkern (> 300 ha) in de Benedenloop van de Kleine Nete (Dg 11) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 66%), schorren, traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Fint, Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad, Bittervoorn, Drijvende waterweegbree, Blauwborst, IJsvogel, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in de Graafweide/Schupleer (Dg 10) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 33 %), traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Kleine modderkruiper, Rivierprik, Rivierdonderpad, Beekprik, Blauwborst, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in het Olens Broek/Langendonk (Dg 1) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 66 %), traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Rosse vleermuis, Blauwborst, IJsvogel, Gevlekte witsnuitlibel, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in de vallei van de Witte -, Zwarte – en Desselse Nete (Dg 6) met elzenbroekbossen (> 66 %), traag stromende en stilstaande zonbeschenen wateren, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad, Beekprik en Blauwborst.
- Een natte natuurkern (> 300 ha) in de Moeren, het Hoge Moer en de Watering van Arendonk (SBZ-V Ronde Put) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals rietmoeras, kleine zeggevegetaties, open water, elzenbroekbossen (< 30 % ha) als leefgebied voor Roerdomp, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Woudaap, ...

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in deze natuurcluster, maar wordt besproken in natuurcluster alkalische moerassen.

Habitats - Rivierlandschap en laagveenmoerassen en moerasvogels in SBZ-V De Ronde Put			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 25 ha actueel habitat tot een minimumoppervlakte van 28 ha door 3 ha herinrichting van verlaten vis- en recreatievijvers(omvorming). Behoud van niet-habitatwaardige oppervlaktewaterlichamen	Helder, matig nutriëntenrijk (niet hypertroof) water met een matige stikstof- en fosforconcentratie en een min of meer neutrale tot matig alkalische pH. Daarnaast dient inname doorinvasieve exoten in alle vijvers sterk te worden beperkt.
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de bestaande oppervlakte van 3 ha	• natuurlijke overstromingsdynamiek. • invasieve exoten < 10 % • bedekking sleutelsoorten > 70 % • Verbetering van de waterkwaliteit zoals geformuleerd bij HT 3260. Behoud en versterking van moerasspirearuigtes in bosranden zoals tot doel gesteld voor 91E0.
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de bestaande oppervlakte van 36 ha	Globaal wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. • Verhogen van het aandeel dood hout en het aandeel sleutelsoorten. • Herstellen of in stand houden van lokale kwel. • Tegengaan eutrofiëring. Grotendeels open bos, met veel lichtinval en een goed ontwikkelde kruidlaag en veel waterpartijen: • 10-15 % van de totale bosoppervlakte bestaat uit open plekken • geleidelijke overgangen bos-ruigte-grasland

Soorten - Rivierlandschap en laagveenmoerassen en moerasvogels in SBZ-V De Ronde Put			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Blauwborst</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de actuele populatie van 5 - 10 broedparen.	De verbetering van leefgebied (> 2 ha/broedpaar) voor deze soort spoort grotendeels samen met de doelstellingen voor Roerdomp en Bruine kiekendief indien: -Ruig rietland met cyclisch beheer -Moerassige vegetaties met open plekken, slikken, struiken van lager dan 2 m. -Graslanden met veel brede rietkragen en extensieve begrazing -< 30 % struiken per hectare
<i>Bruine kiekendief</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande pleister- en overwinteringspopulatie. Herstel van 1 broedpaar voor het volledige studiegebied (RP + KN)	De verbetering van voldoende broed- en foerageergebied (> 200 ha) waarvan minstens één grote moeraskern (100- 200 ha) voor deze soort spoort samen met de doelstellingen voor Roerdomp indien moerasgebied met veel voedsel en vochtige weilanden met voldoende prooidieren aanwezig zijn.
<i>Ijsvogel</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de actuele populatie van 4-10 broedparen.	De verbetering van de kwaliteit van het leefgebied zoals geformuleerd bij HT 3150.
<i>Roerdomp</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van het aantal broedparen naar 3-4 koppels. Dit dient te gebeuren door de realisatie van 90-150 ha geschikt leefgebied, bestaande uit moerasvegetaties (rbbmr, rbbmc) en open water (> 30 %), in de Moeren, het Hoge Moer en de Watering van Arendonk.	Toename van het geschikte broedgebied: 30-50 ha geschikt rietland per broedpaar in één moeraskern, met helder water en een hoog voedselaanbod. Het waterpeil is voldoende hoog, de rietvegetaties hebben een gevarieerde leeftijdsstructuur, er zijn voldoende verlandingsvegetaties en er is voldoende rust.
<i>Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis</i>	<i>Doel</i>	=/+	+
	<i>Omschrijving</i>	Instandhouding of - indien mogelijk - groei van de huidige populaties. Deze soorten sporen samen met de doelstellingen voor het habitatype 91E0 en 3150.	- Toename van het aantal (oude) bomen met holtes en spleten - Open water (Grote waterplassen, rivieren en kanalen) met beschutte, vegetatierijke oevers - Verbetering van de waterkwaliteit van open water - Behoud, herstel en ontwikkeling van lijnvormige kleine landschapselementen (bomenrijen, houtkanten, ...) als vliegroutes - Vermijden van lichtpollutie op vliegroutes en jachtplaatsen
<i>Woudaap</i>	<i>Doel</i>	=	=
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande pleister- en overwinteringspopulatie. 1 (mogelijk onregelmatig) broedpaar in het volledige studiegebied (RP + KN).	Deze soort spoort samen met de doelstellingen voor één grote moeraskern (100- 200 ha) voor Roerdomp.
<i>Zwarte stern</i>	<i>Doel</i>	=	=
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande foerageergebieden voor doortrekkers.	De soort spoort gedeeltelijk mee met de kwaliteitsdoelstellingen voor Roerdomp. Ondiepe plassen met open water, veel drijvende waterplanten, open oevers, een voldoende voedselaanbod en geen verstoring, ook niet door ganzen. Het leggen van rietmatten als broedplaats is aanbevolen.

Landschap: Estuariene natuur in SBZ-H Kleine Nete

De benedenloop van de Kleine Nete (deelgebied 11 en het uiterste westen van deelgebied 10) is onderhevig aan het getij en is bijgevolg belangrijk voor de ontwikkeling van estuariene natuur.. Het betreft concreet het habitattype estuariene schorren (1130). De oppervlakte bedraagt actueel 14 ha. De habitatvlek kent door de bedijking van de Kleine Nete een langgerekte lineaire vorm en is zeer gevoelig voor externe verstoring. Het onderwatergedeelte van dit habitattype is paaigebied voor Fint. De belangrijkste knelpunten voor dit habitattype zijn de nog ondermaatse waterkwaliteit en het gebrek aan natuurlijke schorrenvegetaties. Het herstel van de schorrenvegetaties , een verbetering van de waterkwaliteit en een kwaliteitsverbetering van de aanwezige schorren vormen de belangrijkste doelstellingen voor dit habitattype. Creatie van bijkomende slik- en schorrenvegetaties binnen het SBZ worden bij de verdere uitwerking best onderzocht.

Habitats - Estuariene natuur in SBZ-H Kleine Nete

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
1130 - Estuaria	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de aanwezige oppervlakte aan schor van 14 ha.	- Aanwezigheid van voldoende goede ontwikkelde slik en schorvegetaties. - Volledige gradiënt van slik tot hoog schor aanwezig. - Verbetering van de waterkwaliteit zoals geformuleerd bij HT 3260.

Soorten - Estuariene natuur in SBZ-H Kleine Nete

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Fint	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbreiding van het aantal paaiende Finten.	Vergroten en kwaliteitsverbetering van het paaihabitat (zoetwatergetijdegebied): -voldoende zuurstofrijk -herstel van zandbanken -voldoende structuurrijk + voldoende stromingsvariatie Vrije migratie naar zijlopen met potentieel paaihabitat (Bollaak)

Landschap: Alkalische moerassen in SBZ-H Kleine Nete

Deze habitatcluster betreft een aantal zeer zeldzame vegetaties met unieke soorten. Het betreft habitattypes alkalisch laagveen (7230), Galigaanmoerassen (7210) en kalkhoudende wateren (3140). Het habitatrichtlijngebied is voor elk van deze habitattypes als essentieel aangeduid in de G-IHD. Toch komen deze habitattypes in slechts één of twee deelgebieden voor. Deze natuurcluster heeft actueel een oppervlakte van ca. 27 ha en is leefgebied voor aanwezige bijlagesoorten als Gevlekte witsnuitlibel en Groenknolorchis.

De belangrijkste knelpunten voor deze habitattypes en bijlagesoorten zijn de waterkwaliteit en atmosferische deposities. Aangezien er in het natuurinrichtingsproject Buitengoor/Meergoor al herstel van alkalische laagveenvegetaties heeft plaatsgevonden, vertonen deze een vrij goede staat van instandhouding. De oppervlakte is echter (zeer) klein. Het voornaamste doel betreft een lokale toename van de oppervlakte van deze habitattypes door een gericht beheer in de gebieden waar deze habitattypes voorkomen. Hiervoor is het ook vermijden van directe inspoeling van nutriëntenrijk water in de waterloop en een (lokaal) intact grondwatersysteem (voldoende kwel en beperkte drainage) van belang.

Als leefgebied voor de aanwezige bijlagesoorten en als buffering van deze uiterst gevoelige habitattypes wordt in het Buitengoor-Meergoor-Sluismeer (deelgebied 12) het volgende tot doel gesteld:

- een voldoende gebufferde kern van ca. 30 ha open veenmoeras met minstens 50 % habitatype (7230, 7210 en 7140).
- behoud van de bestaande oppervlakte elzenbroekbos (ca. 20 ha) als bijkomende buffer

Wat de kalkhoudende wateren betreft (3140) dient de bestaande kwaliteit in Lommel-Sahara (deelgebied 13) behouden te blijven en is kwaliteitsverbetering mogelijk in een zandwinningsput in deelgebied 3.

Habitats - Alkalische moerassen in SBZ-H Kleine Nete

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
3140 - Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met bentische Chara spp. vegetaties	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de bestaande habitats (20 ha) in deelgebieden 2, 3 en 13.	Bereiken van goede waterkwaliteit en bereiken van goede ecologische toestand in alle oppervlaktewaterlichamen: - voldoet aan de milieukwaliteitsnormen oppervlaktewater - invasieve exoten in alle vijvers < 10 % - eutrofiëringsindicatoren in alle vijvers < 30 %
7210 - Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davallianae	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de actuele oppervlakte (1,6 ha).	Dit habitatype spoort samen met de doelstellingen voor het habitatype 7230.
7230 - Alkalisch laagveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 5 hectare actuele oppervlakte tot een totale oppervlakte van 10 ha door 5 hectare omvorming.	• Goed ontwikkeld alkalisch laagveen, dat niet aangerijkt wordt en dat maximaal doorstroomd wordt met mineraalrijk grondwater (drainage in omgeving minimaliseren). In ondiep grondwater voldoende lage concentraties fosfaat, ammonium en kalium • vergrassing, verruiging en verbossing < 10 % • sleutelsoorten > 7 en > 50 % bedekking • Gelegen in een laagveenmoeras van 30 ha en voorkomen van Groenknolorchis als kwaliteitsindicator.

Soorten - Alkalische moerassen in SBZ-H Kleine Nete

Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteit doelstelling
Groenknolorchis	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbreiding van het aantal standplaatsen (actueel 1) de bestaande populatie in het Buitengoor (deelgebied 12). Uitbreiding van het areaal in hetzelfde deelgebied in het Meergoor en het Sluismeer. Deze soort spoort samen met habitat 7230.	Toename van het geschikt habitat (open laagveenmoeras van 30 ha) zoals geformuleerd bij HT 7230.

Landschap: Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-V De Ronde Put

Naast de aanwezige oppervlakt es vochtige heide komen een aantal bijzonder waardevolle verlandingsvegetaties met veenflora en soortenrijke heiderelicten met sterk bedreigde sleutelsoorten voor. Het vochtige heidelandschap heeft een actuele oppervlakte van ca. 150 ha en is belangrijk voor een reeks van habitattypes, soorten en regionaal belangrijke biotopen: vochtige heide (4010), mesotrofe vennen (3130), dystrofe vennen (3160), vochtig heischraal grasland (6230_hmo) overgangsv enen (7140_oli) en pioniergemeenschappen met snavelbies (7150). Deze habitattypes zijn leefgebied voor soorten als Heikikker, Poelkikker, Rugstreeppad en Drijvende waterweegbree (in mindere mate Gladde slang en Gevlekte witsnuitlibel) en komen voor in complexen met regionaal belangrijke biotopen als Gagelstruwelen (Rbbsm) e.a.

Deze habitats zijn zeer gevoelig voor externe invloeden (verzuring, vermessing, verdroging) en vertonen hierdoor verruiging, vergrassing of verbossing. Daarnaast is de beschikbare oppervlakte te klein voor de instandhouding van aanwezige habitatrichtlijnsoorten.

Het is noodzakelijk om spontane verbossing van heidehabitats tegen te gaan. Kwaliteitsverbetering voor veenhabitats heeft vooral betrekking op buffering tegen externe invloeden en herstel van de lokale hydrologie. Voor de zeer waardevolle verlandingsvegetaties is verhoging van het aandeel kwelwater door lokale ontbossingen noodzakelijk, waardoor ook lokaal de oppervlakte natte heide of moeras kan uitbreiden. De belangrijkste herstelopgave is het lokaal uitbreiden en verbinden van de aanwezige biotopen.

Deze natuurcluster moet maximaal gerealiseerd worden waar Heikikker (in mindere mate Gladde slang) voorkomt:

- Snekensvijver (deelgebied 1): complex (100 ha) met vennen, natte heide, struweel en droog bos (zoals voorzien in het Natuurrichtplan);
- Koemook – Ronde Put (deelgebieden 5 en 6): twee door een corridor breder dan 25 m of stapstenen van 5 ha met elkaar verbonden complexen (100 ha) met vennen, natte heide en struweel met veenvorming;
- ’s Gravendel (deelgebied 6): een bestaande stapsteen tussen beiden van 15 ha.

Habitats - Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-V De Ronde Put			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteits doelstelling
3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflora en/of de Isoëtes-Nanojunctea	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 29 ha tot een minimumoppervlakte van 36 ha door 7 ha effectieve inrichting van venoevers (omvorming). Behoud van niet-habitatwaardige oppervlaktewaterlichamen.	• Helder, zeer zwak tot matig gebufferd en min of meer nutriëntenarm water met een lage stikstof- en fosforconcentratie en een matig zure tot circumneutrale pH. Sterke inperking invasieve exoten helder water en bodem vrij van slib en organisch sediment • verzuringsindicatoren < 10 % • vergrassing < 10 % • invasieve exoten in alle vennen < 10 % • eutrofiëringsindicatoren in alle vennen < 10 % Voorkomen van Gevlekte witsnuitlibel, Drijvende waterweegbree, Heikikker en Poelkikker als kwaliteitsindicator.
4010_7150 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix en Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte 4010 van 23 ha in SBZ-H en 12 ha in SBZ-V tot een totaaloppervlakte van 73 ha door omvorming van 38 ha. Toename van HT 7150 door cyclische plagwerken in HT 4010. Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-25 kg N/ha/j) voor dit habitatype overschrijdt, zijn er delen van het gebied met potenties voor dit habitatype niet habitatwaardig. De oppervlakte te ontwikkelen vochtige heide zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatype tot doel wordt gesteld.	De belangrijkste doelen zijn: • Dwergstruiken meer dan abundant • Veenmoslaag aanwezig • vergrassing < 30 % • verbossing < 10 % • > 3 sleutelsoorten Voorkomen van Heikikker als kwaliteitsindicator.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hmo	Doel		+
	Omschrijving	Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-20 kg N/ha/j) voor dit habitatype overschrijdt, zijn er grote delen van de graslanden met potenties voor dit habitatype niet habitatwaardig. Bovendien heeft dit habitatype een kortlevende zaadbank zodat er slechts beperkte delen in het gebied kansen bieden voor dit habitatype. De oppervlakte te ontwikkelen schraal, vochtig grasland zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van lokaal gebufferde locaties (o.a. boven leemlagen) waar het habitatype 6230 ontwikkelt en niet-habitatwaardige vegetatietypes.	Belangrijkste doelen zijn: • verruiging < 5 %. • verbossing/verstruweling < 5 %. • vervilt < 10 % • strooisellaag < 10 % • voldoende aantal sleutelsoorten en levensvormen Behoud en versterking van migratiemogelijkheden tussen habitatfragmenten door beheer van wegbermen, bospaden, open plekken, ...

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
7110 - Actief hoogveen en 7120 - Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is	Doel		+
	Omschrijving	Behoud van de ontwikkelingsmogelijkheden in HT 7140.	Belangrijkste doelen zijn: • oligotroof grondwater, met lage conductiviteit en voldoende lage waarden voor NO3-N en Po4-P drijf laag en veenmoslaag > 50 % • Hoogveenontwikkeling aanwezig • < 10 % verbost • < 10 % vergrast • > 4 sleutelsoorten met > 70 % bedekking Gebufferd tegen externe invloeden en gelegen in een open moeras. Voorkomen van Gentiaanblauwtje en Gevlekte witsnuitlibel als kwaliteitsindicator.
7140 - Overgangs- en trilveen, subtype 7140_oli - oligotroof en zuur overgangsveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename met 1 ha door omvorming in de Ronde Put (deelgebied 5)	Belangrijkste doelen zijn: • oligotroof grondwater, met lage conductiviteit en voldoende lage waarden voor NO3-N en Po4-P • drijf laag en veenmoslaag > 50 % • Hoogveenontwikkeling aanwezig • < 10 % verbost • < 10 % vergrast • > 4 sleutelsoorten met > 70 % bedekking Gebufferd tegen externe invloeden en gelegen in een open moeras. Voorkomen van Gentiaanblauwtje en Gevlekte witsnuitlibel als kwaliteitsindicator.

Soorten - Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-V De Ronde Put

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Heikikker	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud van de actuele populaties in de Ronde Put (deelgebied 5) en de Koemook (deelgebied 6) met toename van de aanwezige aantallen (> 200 roepende mannetjes).	Oppervlakte aaneengesloten leefgebied per populatie > 100 ha met > 10 geschikte plassen (3130 e.a.). • Natuurlijke hydrologie met een hoge grondwaterstand. • pH 5-6 Bereiken van goede waterkwaliteit en bereiken van goede ecologische toestand van aanwezige vennen. Toename van het leefgebied zoals voorzien bij HT 3130 en HT 4010.
Poelkikker	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud van de actuele populaties in het Lavendelven (deelgebied 1) en tussen de Koemook en de Ronde Put met toename van de aanwezige aantallen (> 200 roepende mannetjes).	Deze soort spoort samen met de doelstellingen voor HT 3130, 4010 en Heikikker.
Rugstreeppad	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud van de actuele populaties in de Ronde Put en de Koemook met toename van de aanwezige aantallen (> 200 roepende mannetjes).	Deze soort spoort samen met de doelstellingen voor HT 3130, Gladde slang en Heikikker indien: -Voldoende plekken open zand -Complex van > 5 geschikte plassen

Landschap: Droge zandgronden met bos- en heidevegetaties in SBZ-H Kleine Nete

Droge zandgronden zijn kenmerkend voor (delen van) het SBZ. Op deze droge zandgronden komt een variatie aan habitattypes voor zoals droge bossen (HT 9190 en HT 9120), psammofiele graslanden en landduinen (HT 2310 en 2330), droge heide (4030) en droge heischrale graslanden (HT 6230).

Bossen zijn in dit gebied qua oppervlakte binnen deze natuurcluster het belangrijkste. Twee Europese habitattypes dienen beschouwd: oude eiken-berkenbossen op arme zandgrond (9190) en eiken-beukenbossen op iets rijkere bodem (9120). Slechts 200 ha van de bossen binnen habitatrichtlijngebied is momenteel habitatwaardig. Soorten die afhankelijk zijn van grote boscomplexen zoals Gewone baardvleermuis, Brandts vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Zwarte specht en Wespendif komen voor. Naast bossen komen op droge zandgronden ook zeer waardevolle open biotopen uit de heidesfeer voor. Dit omvat de habitattypes: droge heide (4030), duinheide (2310), duingraslanden (2330) en droge heischrale graslanden (6230). Deze heidebiotopen zijn leefgebied voor Gladde slang, Levendbarende hagedis, Veldkrekel, ... De momenteel aanwezige oppervlakte bedraagt ongeveer 154 ha. Hiermee behoort dit gebied samen met de Kalmthoutse Heide en Bossen en heiden ten oosten van Antwerpen binnen de provincie Antwerpen tot de belangrijkste gebieden voor deze habitattypes. Tevens speelt dit gebied een cruciale rol in het mogelijk maken van uitwisseling van soorten tussen de Antwerpse en Limburgse heidegebieden.

Het belangrijkste knelpunt voor de aanwezige bossen is de kwaliteit (kleine oppervlakte, invasieve exoten, lage structuurvariatie, weinig dood hout...). Voor de heiderelicten zijn versnippering, vergrassing en spontane evolutie naar houtige vegetaties en bossen de grootste knelpunten. Door het feit dat het vaak nog slechts gaat over kleine habitatrelict (of kleine leefgebieden) ontbreken vaak habitattypische soorten of zijn deze erg zeldzaam. Door de aanwezigheid van grote oppervlaktes bos biedt dit gebied uitstekende mogelijkheden om bij te dragen aan de gewestelijke IHD voor de boshabitattypes 9120 en 9190. Daarom wordt sterk ingezet op de omvorming van niet-habitatwaardig bos (in totaal 1560-1660 ha, waarvan 700-800 ha in zuiver vogelrichtlijngebied (Ronde Put)). Via bosuitbreiding (richtwaarde 320 ha) worden te kleine boskernen vergroot of beter met elkaar verbonden. Om de heidehabitats en de hieraan gebonden habitattypische soorten voor het gebied te behouden, is sowieso een kwalitatief hoogstaand beheer in de habitatrelict vereist. Dit is echter ontoereikend om de habitattypische soorten te behouden in de verspreid liggende relictzones. Het realiseren van grotere, aaneengesloten kernen van minstens 50 ha is nodig ten behoeve van habitattypische en ruimtebehoevende heidesoorten als Gladde slang. Dit kan bijna volledig gerealiseerd worden door omvorming vanuit bestaande ecotopen met geringe natuurwaarde (onder meer naaldbossen).

Aangezien kernen in de grootteorde van 50 ha – relatief met andere heidegebieden in Vlaanderen – klein zijn en blijven, dienen migratiemogelijkheden binnen het SBZ (corridors en stapstenen) actief gerealiseerd zodat deze gebieden zoveel mogelijk als een samenhangend netwerk fungeren. In totaal wordt er een oppervlakte ca. 470 ha (toename met ca 330 ha) open heidehabitats tot doel gesteld waarvan minstens 150 ha gelegen is in kernen van 50 ha of meer. Voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding voor Gladde slang, Boomleeuwerik en Nachtzwaluw wordt er vanuit gegaan dat geen extra habitatoppervlakken bovenop de doelstellingen voor heidehabitattypes dienen te worden gerealiseerd als in de bossfeer voldoende aandacht gegeven wordt aan het realiseren van geleidelijke overgangen (structuurrijke mantel-zoom), zanderige boswegen, open plekken en de ontwikkeling van open bossen met veel lichtinval en aanwezigheid van kenmerkende heidevegetaties. Deze soorten sporen bijgevolg mee met de doelstellingen voor de heidehabitattypes en met de kwaliteitseisen voor de boshabitattypes. In het SBZ-V De Ronde Put moet voor Boomleeuwerik en Nachtzwaluw in openbaar bos de maximale oppervlakte open plekken en corridors ingevuld worden dat via de criteria Duurzaam Bosbeheer mogelijk is.

De bossen op alluviale gronden behoren in dit habitatrichtlijngebied tot het rivierlandschap en worden hier niet besproken.

Habitats - Droge zandgronden met bos- en heidevegetaties in SBZ-H Kleine Nete			
Habitat		Oppervlakte	Kwaliteit
2310_2330 - Psammofiele heide met Calluna- en Genistasoorten en Open grasland met Corynephorus- en Agrostisoorten op landduinen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 109 ha met een oppervlakte van 255 ha (waarvan minimaal 44 ha omvorming) tot een totaaloppervlakte van 364 ha. Hiervan is één kern > 75 ha (Deelgebied 13 – gladde slang), één kern > 50 ha (Deelgebied 1) en één kern > 15 ha (Deelgebied 10).	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - Vergrassing < 30 % - Verbossing < 10 % - invasieve exoten < 10 % - Naakte bodem > 10 % (Korst)mosvegetaties > 10 % - Voldoende aantal sleutelsoorten en successiestadia Aanwezigheid van één aaneengesloten landduinencomplex waarbij de verschillende typische successiestadia en voldoende dynamiek (proces van zandverstuiving) voorkomt: Behoud van de zandvlakte (40 ha) in Lommel ten behoeve van zandverstuiving (2330). Voorkomen van Gladde slang en dagvlindersoorten zoals de Heivlinder als kwaliteitsindicatoren.
4030 - Droge Europese heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 14 ha met een oppervlakte van 60 ha (omvorming) tot een totaaloppervlakte van 74 ha. Het grootste deel van deze oppervlakte wordt gerealiseerd in één kern in deelgebied 13.	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: - Vergrassing/verruiging < 30 %. - Verbossing < 30 %. - Voldoende aantal sleutelsoorten Alle ouderdomsstadia van struikhei (van pionier tot degeneratiestadium) aanwezig. Voorkomen van Gladde slang en Veldkrekel als kwaliteitsindicatoren.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), droog subtype	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 1 ha tot een totale oppervlakte van 7 ha door omvorming van 6 ha in complex met habitattypes 2310/2330 en 4030 (9190). Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-20 kg N/ha/j) voor dit habitatype overschrijdt, zijn er grote delen van de graslanden met potenties voor dit habitatype begroeid met Bochtige smele. Bovendien heeft dit habitatype een kortlevende zaadbank zodat er slechts beperkte delen in het gebied kansen bieden voor dit habitatype. De oppervlakte te ontwikkelen schraal, droog grasland zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van lokaal gebufferde locaties (o.a. boven leemlagen) waar het habitatype 6230 ontwikkelt en graslanden met een dominantie van Bochtige smele (geen habitatype).	Er wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: • verruiging < 5 % • Verbossing/verstruweling < 5 % • invasieve exoten < 10 % • vervilt < 10 % • strooisellaag < 10 % • Voldoende aantal sleutelsoorten en levensvormen Creëren van voldoende grote en gebufferde graslanden met aanwezigheid van habitattypische soorten. Behoud en versterking van migratiemogelijkheden tussen habitatfragmenten door beheer van wegbermen, bospaden, open plekken, ... Voorkomen van Levendbarende hagedis en Veldkrekel als kwaliteitsindicatoren.
9120_9190 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) en Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel 100 ha + toename tot 706 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 195 ha. De grootste potenties voor het realiseren van grote boskernen zijn gelegen in deelgebied 1, deelgebied 10 en deelgebied 13.	Globaal wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn: • Vermindering van het aandeel aan invasieve exoten tot maximum 10 % • Voldoende aantal sleutelsoorten en voldoende bedekking van de sleutelsoorten. • voldoende hoeveelheid dood hout en oude bomen. • Voldoende spontane verjonging in oude naaldhoutbestanden. Minstens twee boskernen (> 150 ha) met een zeer groot aantal oude bomen en dik dood hout waar HT 9120 kan ontwikkelen. Goede horizontale en verticale structuur: • 5-15 % van de totale bosoppervlakte bestaat uit open plekken en brede zandpaden. • structuurrijke mantel-zoom vegetaties • geleidelijke overgangen naar heidevegetaties.

Soorten - Droge zandgronden met bos- en heidevegetaties in SBZ-H Kleine Nete			
Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Boomleeuwerik	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie (10-15 bp). Deze soort spoort mee met de doelstellingen voor habitattypes 2310/2330, 4030, en 9120/9190.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 10 ha per broedpaar). Heidevegetaties met voldoende kale plekken en droge zandrijke (naald)bossen met aanwezigheid van: -stukken kapvlakten of jonge aanplanten met droge zandige bodem tussen rijen bomen -afwisseling van kale, zandige of schaars begroeide stukken met verspreide jonge bomen -voldoende brede zandpaden (≥ 50 m)
Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Ingekorven vleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Laatvlieger	Doel	=	+
	Omschrijving	Instandhouding van de aanwezige populaties. Doelstellingen voor deze bijlagesoorten sporen samen met de doelstellingen voor habitatype 9120/9190.	• Verbetering van de horizontale en verticale structuur van de bossen. • Toename van het aantal (oude) bomen met holtes en spleten. • Behoud en versterking van mantels en zomen, dreven en open plekken. • Behoud, herstel en ontwikkeling van lijnvormige kleine landschapselementen (bomenrijen, houtkanten, ...) op de aanvliegroutes naar de winterverblijfplaatsen en als verbinding tussen de zomerkolonies en de foerageergebieden. • Geen toename van de verlichting op de belangrijkste verbindingssassen.
Gladde slang	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbreiding van de huidige populatie in deelgebied 13 (Lommelse Sahara-Riebos) tot meer dan 50 adulten. Hiervoor dienen voldoende grote en voldoende verbonden (max. afstand 500 m) leefgebieden gecreëerd te worden: een kern van > 100 ha mozaïek van droge open terreinen Doelen vallen samen met de oppervlakte- en verbindingsdoelen zoals geformuleerd bij de habitattypes 4010, 4030, 2310/2330 en 9190/9120.	Deze doelstellingen sporen samen met de doelstellingen voor de heidehabitats 2310/2330 en 4030 en (in mindere mate) voor de boshabitats 9190/9120. Kwalitatief goed ontwikkelde heidehabitats. Open bos met mantel-zoom vegetaties en zanddreven.
Nachtswaluw	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie (1-2 bp). Deze soort spoort mee met de doelstellingen voor habitattypes 2310/2330, 4030, en 9120/9190.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 50 ha per broedpaar). Aanwezigheid van bosranden met een geleidelijke overgang van (naald)bos naar heide of zand.
Wespendief	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie (2-3 bp). Voor wat betreft het broedgebied spoort de soort mee met de doelstellingen voor habitattypes 9120/9190. Voor elk broedpaar is dan minstens een kern van 100 ha aaneengesloten en kwaliteitsvol bos nodig. Voor wat betreft het leef- en foerageergebied is > 2500 ha geschikt mozaïeklandschap van 30-60 % bosbedekking in open landschap (m.i.v. landbouwgrond) per broedpaar nodig.	Open bossen, hoog aandeel loofbossen. Tussenliggende gronden met voldoende voedselaanbod in onder meer schrale graslanden.
Zwarte specht	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud tot uitbreiding van de bestaande populatie (8-12 bp).	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (100-200 ha leefgebied per broedpaar). Bossen met voldoende variatie aan (loofboom) soorten, voldoende oude bomen, dreven en open plekken. Deze doelstelling spoort mee met de doelstellingen voor habitatype 9120/9190. Behoud van 450–550 ha oude en/of structuurrijke dennenbossen.

Landschap: Rivierlandschap en laagveenmoerassen en moerasvogels in SBZ-H Kleine Nete

De Kleine Nete is één van de meest natuurlijke rivieren in Vlaanderen en een groot deel ervan werd in het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde als natuurlijk oppervlaktewaterlichaam aangeduid. Volgens de G-IHD komt meer dan 15 % van de Vlaamse oppervlakte van habitatype 3260 voor in de vallei van de Kleine Nete. Het rivierlandschap bestaat uit een laaglandrivier met een natuurlijke waterhuishouding en een vallei met een mozaïek van graslanden, ruigtes, vijvers en bossen. Het omvat de habitatypes laaglandbeken met goed ontwikkelde waterplantenvegetaties (3260), elzenbroekbossen (91E0), mesofiele hooilanden (6510), veldrusgraslanden (6410), alluviale ruigtes (6430), vijvers en meren (3150), en overgangsveen (7140). De actuele oppervlakte aan habitatypes bedraagt ca. 300 ha. De regionale biotopen, belangrijk voor deze natuurcluster (rbbmc, rbbhc, rbbmr), omvatten net geen 100 ha. Deze natuurcluster is leefgebied voor aanwezige habitatrichtlijnsoorten als Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Rivierprik, Rivierdonderpad, Beekprik, Spaanse vlag, Rosse vleermuis, en Ruige dwergvleermuis maar ook voor vogelrichtlijnsoorten als Porseleinhoen, IJsvogel, Blauwborst en Bruine kiekendief. Ten slotte zijn er nog een groot aantal habitattypische soorten (vissen, amfibieën, libellen, sprinkhanen, ...) die kenmerkend zijn voor deze natuurcluster.

De belangrijkste knelpunten voor deze habitatypes en bijlagesoorten zijn de waterkwaliteit, het gebrek aan een natuurlijke waterhuishouding en (vismigratie)barrières. De hoofddoelstelling voor deze cluster is het herstel van een natuurlijke riviervallei met een hoog zelfreinigend vermogen en uitbreiding en verbinden van het leefgebied voor de aanwezige habitatsoorten. Deze doelstelling spoort samen met het Stroomgebiedsbeheerplan (SGBP) voor de Schelde, waarin de Kleine Nete als één van de speerpuntprojecten wordt aangewezen. Concreet wordt in het SGBP het bereiken van de goede ecologische toestand tegen 2015 vooropgesteld. Om deze goede ecologische toestand (SGBP) en een goede staat van instandhouding (IHD) van de aanwezige valleihabitatypes te bereiken is een sterke toename van de oppervlaktes aan habitatypes en leefgebieden noodzakelijk. Een essentiële randvoorwaarde hierbij is een goede waterkwaliteit en een natuurlijke waterhuishouding. Hiervoor is het vermijden van directe inspoeling van nutriëntenrijk water in de waterloop, een (lokaal) intact grondwatersysteem (voldoende kwel en beperkte drainage) en een kwaliteitsvolle rivierstructuur met natuurlijk overstromingsregime en hoog zelfreinigend vermogen van belang. De visie van kwaliteits- en structuurontwikkeling binnen SBZ en de verbindende rol van de Kleine Nete tussen de SBZ's wordt ook ondersteund door de Benelux-beschikking vismigratie en de stroomgebiedbeheerplannen. Deze laatste leggen strengere milieudoelstellingen op voor het gehele Vlaamse oppervlaktewaterlichaam ten einde een voldoende kwaliteit te verkrijgen binnen de SBZ's. In het hele SBZ-H wordt een deel van de doelstellingen al ingevuld door het uitvoeren van acties uit het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen van de Nete. Ook het verminderen van de impact van overstorten is opgenomen in het bekkenbeheerplan. De impact van vermessing door aangrenzende landbouwgebieden moet in kaart gebracht worden. Vervolgens dient in overleg met de landbouwsector een haalbare strategie te worden uitgewerkt voor het effectief realiseren van de doelstellingen.

Voor het volledige gebied (SBZ-H en beide SBZ-V), worden er zes natte natuurkernen tot doel gesteld met een totale oppervlakte van 1400 – 1600 ha. Deze gebieden vervullen naast hun Natura2000-functie ook een aantal ecosysteemdiensten voor een waterloop: versterking zelfreinigend vermogen, zuurstofproductie, primaire productie,...

In deze gebieden wordt daarnaast voldoende leefgebied voor habitattypische soorten gecreëerd:

- (Laagveen)moeras in de Zegge en de Mosselgoren (> 300 ha) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals laagveen (> 30 ha), elzenbroekbossen (ca. 50 %), rietmoeras, kleine zeggevegetaties, schraalgraslanden, open water, ruigtes, ... als leefgebied voor Roerdomp, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Blauwborst, Drijvende waterweegbree en Ringslang.
- Een natte natuurkern (> 300 ha) in de Benedenloop van de Kleine Nete (Dg 11) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 66%), schorren, traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Fint, Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad, Bittervoorn, Drijvende waterweegbree, Blauwborst, IJsvogel, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in de Graafweide/Schupleer (Dg 10) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 33 %), traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Kleine modderkruiper, Rivierprik, Rivierdonderpad, Beekprik, Blauwborst, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in het Olens Broek/Langendonk (Dg 1) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals elzenbroekbossen (> 66 %), traag stromende en stilstaande wateren, natte schraalgraslanden, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Rosse vleermuis, Blauwborst, IJsvogel, Gevlekte witsnuitlibel, Porseleinhoen, ...
- Een natte natuurkern (> 150 ha) in de vallei van de Witte -, Zwarte – en Desselse Nete (Dg 6) met elzenbroekbossen (> 66 %), traag stromende en stilstaande zonbeschenen wateren, ruigtes, rietmoerassen, ... als leefgebied voor Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad, Beekprik en Blauwborst.
- Een natte natuurkern (> 300 ha) in de Moeren, het Hoge Moer en de Watering van Arendonk (SBZ-V Ronde Put) met aanwezigheid van een mozaïek aan biotopen zoals rietmoeras, kleine zeggenvegetaties, open water, elzenbroekbossen (< 30 % ha) als leefgebied voor Roerdomp, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Woudaap, ...

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in deze natuurcluster, maar wordt besproken in natuurcluster alkalische moerassen.

Habitats - Rivierlandschap en laagveenmoerassen en moerasvogels in SBZ-H Kleine Nete			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 21 ha actueel habitat tot een minimumoppervlakte van 25 ha door 4 ha herinrichting van verlaten vis- en recreatievijvers (omvorming). Behoud van niet-habitatwaardige oppervlaktewaterlichamen	• Helder, matig nutriëntenrijk (niet hypertroof) water met een matige stikstof- en fosforconcentratie en een min of meer neutrale tot matig alkalische pH. • Daarnaast dient inname door invasieve exoten in alle vijvers sterk te worden beperkt • eutrofiëringsindicatoren in alle vijvers < 30 %
3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitans en het Callitricho-Batrachion	Doel	+	+
	Omschrijving	Bereiken van de goede ecologische toestand in de Kleine Nete, de Kneutersloop en de Koulaak in deelgebied 1; de Larumse Loop, de Mosselgorenloop, de Korte Goorloop, de Strikbemdenloop, de Sasloop en de Korte Zeggeloop in deelgebied 2, het Goorneetje in deelgebied 5, de Zwarte Nete, de Desselse Nete en de Voorste Nete in deelgebied 6; de Kleine Nete, de Aa, de Schupleerloop, de Tweede Beek, de Derde Beek en de Graafweidebeek in deelgebied 10 en de Kleine Nete, de Bollaak, de Kleine Beek, de Tappelbeek en de Krekelbeek in deelgebied 11.	• Hooguit matig eutroof water met een lage stikstof- en fosforconcentratie, lage concentratie bestrijdingsmiddelen en lage sedimentvracht. • Natuurlijke beekstructuur (meandering, afwisseling sedimentfracties, ...) • exoten < 10 % • helofyten < 30 % • drie groeivormen van waterplanten aanwezig • betere ruimtelijke spreiding van piekdebieten • Goede structuurkwaliteit (stroomkuilenpatroon, meandering, ...) en voorkomen van IJsvogel als kwaliteitsindicator.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
6410 - Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion), subtype veldrusgrasland	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte veldrusgrasland van 1 ha tot een totale oppervlakte van 14 ha door omvorming van 13ha rond bestaande relict en. De grootste potenties zijn aanwezig in de deelgebieden 1, 2, 6, 10 en 11. Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (15-25 kg N/ha/j) voor dit habitatt ype overschrijdt, zijn er grote delen van de graslanden met potenties voor dit habitatt ype niet habitatwaardig. Bovendien heeft dit habitatt ype een kortlevende zaadbank zodat er slechts beperkte delen in het gebied kansen bieden voor dit habitatt ype. De oppervlakte te ontwikkelen grasland zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatt ype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van verschillende types natte graslanden (rbbhc, 6510, 6410, ...).	- gelegen in een schraalgraslandcomplex van 30 ha - eutrofiëringsindicatoren < 30 % - verruiging < 10 % - verbossing < 5 % - verzuringsindicatoren < 30 % - verdrogingsindicatoren < 10 % - aantal sleutelsoorten > 9
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 29 ha tot een oppervlakte van 51ha door omvorming van 22ha rond bestaande relict en. De grootste potenties zijn aanwezig in de deelgebieden 1, 2, 6, 10 en 11. Hiervan is 2-3 ha voorzien als extra leefgebied onder de vorm van oeverzones voor Beekprik.	Verbetering van de waterkwaliteit zoals geformuleerd bij HT 3260. Behoud en versterking van moerasspirearuigtes in bosranden zoals tot doel gesteld voor 91E0. - natuurlijke overstromingsdynamiek. - invasieve exoten < 10 % - bedekking sleutelsoorten > 70 %
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 2 ha tot een totale oppervlakte van 18 hectare door omvorming van 16 ha rond bestaande relict en. De grootste potenties zijn aanwezig in de deelgebieden 10 en 11. Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (20 kg N/ha/j) voor dit habitatt ype overschrijdt, zijn er grote delen van de graslanden met potenties voor dit habitatt ype niet habitatwaardig. De oppervlakte te ontwikkelen grasland zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatt ype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van verschillende types natte graslanden (rbbhc, 6510, 6410, ...). Gelegen in een schraalgraslandcomplex zoals geformuleerd bij HT 6410.	Verbetering van de waterkwaliteit zoals geformuleerd bij HT 3260. • gelegen in een schraalgraslandcomplex van 75 ha • verruigingsindicatoren < 10 % • verbossing < 5 % • verzuringsindicatoren < 30 % • verdrogingsindicatoren < 10 % • aantal sleutelsoorten > 9
7140 - Overgangs- en trilveen, subtype 7140_meso – Basenrijk trilveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 11 ha tot een oppervlakte van 17 ha door omvorming van 6 ha. De beste mogelijkheden voor de ontwikkeling van dit habitatt ype liggen in deelgebieden 2, 10 en 11.	Bereiken van de goede ecologische toestand van oppervlaktewaterlichamen zoals geformuleerd bij HT 3150. Een voldoende goede waterkwaliteit is nodig om de verlandingsprocessen optimaal te laten verlopen. Een geschikte waterhuishouding, een voldoende aanvoer van grondwater en een beter inwendig beheer leiden hiertoe.
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van 176 ha actueel aanwezig tot een totaaloppervlakte van 391 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 128 ha. Gebieden met grote potenties zijn deelgebieden 1, 2, 6, 10, 11 en 12.	Globaal wordt een voldoende tot goede SVI nagestreefd. Belangrijkste doelen zijn het verbeteren van de bestaande kwaliteit door omvorming en invoeren criteria duurzaam bosbeheer: • verhogen van het aandeel dood hout en het aandeel sleutelsoorten. • herstellen of in stand houden van lokale kwel. • natuurlijk overstromingsregime met niet vervuild water. • tegengaan eutrofiëring. Grotendeels open bos, met veel lichtinval en een goed ontwikkelde kruidlaag en veel waterpartijen: • 10-15 % van de totale bosoppervlakte bestaat uit open plekken • geleidelijke overgangen bos-ruigte-grasland

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Beekprik</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van omvang van de populatie. Uitbreiding van de oppervlakte paaihabitat zoals geformuleerd bij HT 3260 en HT 6430.	Bijkomende kwaliteitseisen ten opzichte van het habitattype 3260 inzake BZV, zuurstofgehalte en temperatuur en afwezigheid migratieknelpunten -Aanwezigheid stroomkuilenpatroon met slibbanken en substraat van zand en kiezel -Voldoende stromingsdiversiteit met traag- en snelstromende zones (0-0,9 m/s) -Aangepaste beekruiming
<i>Bittervoorn</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	De doelstellingen van de Bittervoorn sporen samen met de doelstellingen van habitats 3150 en 3260, zoals hierboven geformuleerd.	De doelstellingen voor deze soort sporen samen met de doelstellingen voor 3260, 3150 en de andere vissoorten.
<i>Blauwborst</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de actuele populatie van 40 - 50 broedparen.	De verbetering van leefgebied (> 2 ha/broedpaar) voor deze soort spoort grotendeels samen met de doelstellingen voor Roerdomp en Porseleinhoen indien: -Ruig rietland met cyclisch beheer -Moerassige vegetaties met open plekken, slikken, struiken van lager dan 2 m. -Graslanden met veel brede rietkragen en extensieve begrazing -< 30 % struiken per hectare
<i>Bruine kiekendief</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande pleister- en overwinteringspopulatie. Herstel van 1 broedpaar voor het volledige studiegebied (RP + KN)	De verbetering van voldoende broed- en foerageergebied (> 200 ha) voor deze soort spoort samen met de doelstellingen voor HT 6410, HT 6510, HT 3150, Roerdomp en Porseleinhoen indien moerasgebied met veel voedsel in de buurt van open water envochtige weilanden met voldoende prooidieren aanwezig zijn.
<i>Drijvende waterweegbree</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Herstel van recent verdwenen populaties en gepast beheer van spontaan gevestigde populaties.	Verbetering waterkwaliteit zoals geformuleerd bij HT 3130. -afwezigheid van organisch sediment -bestrijden van verwilderde exotische ganzensoorten. -Lichtregime: maximaal 1/3 beschaduwd tot volle zon. -Voldoende windwerking op standplaatsen
<i>Gevlekte witsnuitlibel</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van de populatie tot een kernpopulatie van deze soort (> 10 adulten en bewijs voor voortplanting per plas per jaar). Verspreid over het volledige stroomgebied met deelpopulaties in deelgebieden 1, 2, 11 en 12.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (vennen en verlandingsvegetaties) zoals vermeld bij HT 7140, HT 7230, HT 3130, Verbetering van de kwaliteit in de aanwezige cluster van verlandingsvegetaties (hydrologie, vergrassing, ...), zodat er gevarieerde verlandingsvegetaties (langzame verlanding) ontstaan. Instandhouding van 25-50 % open waterzone. Aanwezigheid van > 30 ha geschikt leefgebied per deelpopulatie: -plassen met verlandingsvegetaties (mozaïek van 3130/3150 en 7140_meso). -vennen van het HT 3130 -niet habitatwaardig laagveenmoeras met voldoende open water (o.a. rbbms en rbbmr).
<i>Grote modderkruiper</i>	<i>Doel</i>	geen doelstelling	geen doelstelling
	<i>Omschrijving</i>	Deze soort is wel aangemeld maar er zijn geen gegevens die het voorkomen van de soort bewijzen, zelfs niet in het verre verleden. Er worden dus geen doelstellingen geformuleerd. Er worden binnen de natuurcluster wel veel potentiële habitats gecreëerd.	Deze soort is wel aangemeld maar er zijn geen gegevens die het voorkomen van de soort bewijzen, zelfs niet in het verre verleden. Er worden dus geen doelstellingen geformuleerd. Er worden binnen de natuurcluster wel veel potentiële habitats gecreëerd.

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Ijsvogel</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de actuele populatie van 5-15 broedparen.	De verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (> 4 km/ broedparen) zoals geformuleerd bij HT 3260 en voor de verschillende vissoorten.
<i>Kamsalamander</i>	<i>Doel</i>	geen doelstelling	geen doelstelling
	<i>Omschrijving</i>	Deze soort is wel aangemeld maar er zijn geen gegevens die het voorkomen van de soort bewijzen, zelfs niet in het verre verleden. Er worden dus geen doelstellingen geformuleerd. Er worden binnen de natuurcluster wel veel potentiële habitats gecreëerd.	Deze soort is wel aangemeld maar er zijn geen gegevens die het voorkomen van de soort bewijzen, zelfs niet in het verre verleden. Er worden dus geen doelstellingen geformuleerd. Er worden binnen de natuurcluster wel veel potentiële habitats gecreëerd.
<i>Kleine modderkruiper</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van omvang van de populatie.	verbeteren van de waterkwaliteit tot de basismilieukwaliteitsnormen -verbeteren van de structuurkwaliteit (substraat van zand, stilstaand tot zwak stromend water) -opheffen van migratieknelpunten. -De doelstellingen van de Kleine modderkruiper sporen samen met de doelstellingen van habitat 3260 en 91E0.
<i>Porseleinhoen</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van actuele populatie van 1 broedpaar tot 4 à 5 broedparen. Behoud van de bestaande doortrekkende populaties. Dit vereist een extra leefgebied van 41-119 ha.	Deze soort spoort samen met de voor HT 6410 en 6510 tot doel gestelde schraallandcomplexen van > 30 ha. Deze oppervlakte is noodzakelijk per broedpaar. Aanwezigheid van > 15 ha zeggen in ondiep water (< 15 cm) en ondiep open water per broedpaar. Natte hooilanden met een op Porseleinhoen afgestemd maaieregime (laat in het seizoen).
<i>Rivierdonderpad</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van omvang van de populatie.	De doelstellingen voor deze soort sporen samen met de doelstellingen voor 3260 en de andere vissoorten. Toename van de oppervlakte paaihabitat zoals geformuleerd bij HT 3260. Verbeteren structuurkwaliteit: • bijkomende kwaliteitseisen ten opzichte van het habitatype 3260 inzake BZV, zuurstofgehalte en temperatuur • substraat van zand met grind, ijzerzandsteen of grote stenen • voldoende stromingsdiversiteit met traag- en snelstromende zones (0-0,1 m/s) • aanwezigheid van groot dood hout en submerse vegetatie
<i>Rivierprik</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van omvang van de populatie en verbinding van deelpopulaties.	De doelstellingen voor deze soort sporen samen met de doelstellingen voor 3260 en Beekprik. Uitbreiding van de oppervlakte paaihabitat zoals geformuleerd bij HT 3260 en Beekprik.
<i>Roerdomp</i>	<i>Doel</i>	=	+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van 1 broedpaar in het SBZ.	Uitbreiding van het geschikte broedgebied: 50 ha geschikt rietland per broedpaar. Behoud van de bestaande foerageergebieden, bestaande uit waterriet en moerasvegetaties (rbbmr, rbbmc) en open water (> 30 %) met helder water en een hoog voedselaanbod. Kwaliteitseisen zijn: voldoende hoog waterpeil, rietvegetaties met gevarieerde leeftijdsstructuur, voldoende verlandingsvegetaties en voldoende rust.

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Instandhouding of - indien mogelijk - groei van de huidige populaties.	- Deze soorten sporen samen met de doelstellingen voor het habitatype 91E0 en 3150. - Toename van het aantal (oude) bomen met holtes en spleten - Open water (Grote waterplassen, rivieren en kanalen) met beschutte, vegetatierijke oevers - gevarieerde beekvalleien (met vochtige graslanden, ruigtes, perceelsrandbegroeiing, ...) - Verbetering van de waterkwaliteit van open water - Behoud, herstel en ontwikkeling van lijnvormige kleine landschapselementen (bomenrijen, houtkanten, ...) als vliegroutes - Vermijden van lichtpollutie op vliegroutes en jachtplaatsen
Spaanse vlag	Doel	=/+	=
	Omschrijving	Behoud of uitbreiding van de huidige populatie.	Toename van vochtige, bloemrijke, voedselrijke ruigtes en mantelzoom-vegetaties zoals geformuleerd bij HT 6430 en 91E0.
Woudaap	Doel	=	=
	Omschrijving	Behoud van de bestaande pleister- en overwinteringspopulatie. 1 (mogelijk onregelmatig) broedpaar in het volledige studiegebied (RP + KN).	Deze soort spoort samen met de doelstellingen voor Porseleinhoen en Roerdomp.

Landschap: Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-H Kleine Nete

Naast de aanwezige oppervlaktes vochtige heide komen een aantal bijzonder waardevolle verlandingsvegetaties met veenflora en soortenrijke heiderelicten met sterk bedreigde sleutelsoorten voor. Het vochtige heidelandschap heeft een actuele oppervlakte van ca. 150 ha en is belangrijk voor een reeks van habitattypes, soorten en regionaal belangrijke biotopen: vochtige heide (4010), mesotrofe vennen (3130), dystrofe vennen (3160), vochtig heischraal grasland (6230_hmo) overgangsvennen (7140_oli) en pioniergemeenschappen met snavelbies (7150). Deze habitattypes zijn leefgebied voor soorten als Heikikker, Poelkikker, Rugstreeppad en Drijvende waterweegbree (in mindere mate Gladde slang en Gevlekte witsnuitlibel) en komen voor in complexen met regionaal belangrijke biotopen als Gagelstruwelen (Rbbsm) e.a.

Deze habitats zijn zeer gevoelig voor externe invloeden (verzuring, vermesting, verdroging) en vertonen hierdoor verruiging, vergrassing of verbossing. Daarnaast is de beschikbare oppervlakte te klein voor de instandhouding van aanwezige habitatrichtlijnsoorten.

Het is noodzakelijk om spontane verbossing van heidehabitats tegen te gaan. Kwaliteitsverbetering voor veenhabitats heeft vooral betrekking op buffering tegen externe invloeden en herstel van de lokale hydrologie. Voor de zeer waardevolle verlandingsvegetaties is verhoging van het aandeel kwelwater door lokale ontbossingen noodzakelijk, waardoor ook lokaal de oppervlakte natte heide of moeras kan uitbreiden. De belangrijkste herstelopgave is het lokaal uitbreiden en verbinden van de aanwezige biotopen.

Deze natuurcluster moet maximaal gerealiseerd worden waar Heikikker (in mindere mate Gladde slang) voorkomt:

- Snepkensvijver (deelgebied 1): complex (100 ha) met vennen, natte heide, struweel en droog bos (zoals voorzien in het Natuurrichtplan);
- Koemook – Ronde Put (deelgebieden 5 en 6): twee door een corridor breder dan 25 m of stapstenen van 5 ha met elkaar verbonden complexen (100 ha) met vennen, natte heide en struweel met veenvorming;
- ’s Gravendel (deelgebied 6): een bestaande stapsteen tussen beiden van 15 ha.

Habitats - Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-H Kleine Nete			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteits doelstelling
3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflora en/of de Isoëtes-Nanojunctea	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 3 ha tot een minimum oppervlakte van 7 ha door 4 ha effectieve inrichting van venoevers (omvorming). Behoud van niet-habitatwaardige oppervlaktewaterlichamen.	• Helder, zeer zwak tot matig gebufferd en min of meer nutriëntenarm water met een lage stikstof- en fosforconcentratie en een matig zure tot circumneutrale pH. Sterke inperking invasieve exoten helder water en bodem vrij van slib en organisch sediment • verzuringsindicatoren < 10 % • vergrassing < 10 % • invasieve exoten in alle vennen < 10 % • eutrofiëringsindicatoren in alle vennen < 10 % Voorkomen van Gevlekte witsnuitlibel, Drijvende waterweegbree, Poelkikker en Heikikker als kwaliteitsindicator.
3160 - Dystrofe natuurlijke poelen en meren	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud van de bestaande oppervlakte (5 ha) in de Snepkensvijver (deelgebied 1).	• zuur tot zeer zwak gebufferd, oligotroof water met beperkingen qua totaalfosfor, conductiviteit en totaal stikstof • helder water en bodem vrij van slib en organisch sediment • verzuringsindicatoren < 10 % • vergrassing < 10 % • invasieve exoten in alle vennen < 10 % • eutrofiëringsindicatoren in alle vennen < 10 %
4010_7150 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix en Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 74 ha tot een totaal oppervlakte van 150 ha met als richtwaarde voor omvorming 76 ha rond bestaande kernen (Snepkensvijver – deelgebied 1, ’s Gravendel – deelgebied 6, Sluismeer (deelgebied 12) en Riebos - deelgebied 13). Toename van HT 7150 door cyclische plagwerken in HT 4010. Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-25 kg N/ha/j) voor dit habitatype overschrijdt, zijn er delen van het gebied met potenties voor dit habitatype niet habitatwaardig. De oppervlakte te ontwikkelen vochtige heide zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitatype tot doel wordt gesteld.	De belangrijkste doelen zijn: • Dwergstruiken meer dan abundant • Veenmoslaag aanwezig • vergrassing < 30 % • verbossing < 10 % • > 3 sleutelsoorten • zware metalen in de oostelijke deelgebieden kan sterke nadelige gevolgen hebben. Voorkomen van Heikikker als kwaliteitsindicator.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hmo	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de bestaande oppervlakte van 2 ha tot een totale oppervlakte van 8 ha door omvorming van 6 ha in complex met habitattype 4010, 3130 of 91E0. Doordat de actuele atmosferische stikstofdepositie de grenswaarde (10-25 kg N/ha/j) voor dit habitattype overschrijdt, zijn er delen van het gebied met potenties voor dit habitattype niet habitatwaardig. De oppervlakte te ontwikkelen vochtige heischrale graslanden zal wellicht hoger dienen te zijn dan de oppervlakte die strikt genomen voor dit habitattype tot doel wordt gesteld. Dit leidt dan tot een mozaïek van lokaal gebufferde locaties (o.a. boven leemlagen) waar het habitattype 6230 ontwikkeld en niet-habitatwaardige vegetatietypes.	Belangrijkste doelen zijn: - verruiging < 5 %. - verbossing/verstruweling < 5 %. - vervilt < 10 % - strooisellaag < 10 % - voldoende aantal sleutelsoorten en levensvormen Behoud en versterking van migratiemogelijkheden tussen habitatfragmenten door beheer van wegbermen, bospaden, open plekken, ...
7140 - Overgangs- en trilveen, subtype 7140_oli - oligotroof en zuur overgangsveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van actuele oppervlakte van 3 ha tot een totaaloppervlakte van 8 ha door omvorming van 5 ha in het Buitengoor/Meergoor (deelgebied 12), het Lavendelven (deelgebied 1) en in ’s Gravendel (deelgebied 6).	Belangrijkste doelen zijn: - oligotroof grondwater, met lage conductiviteit en voldoende lage waardes voor NO3-N en Po4-P - drijfslaag en veenmoslaag > 50 % - Hoogveenontwikkeling aanwezig < 10 % verbost < 10 % vergrast > 4 sleutelsoorten met > 70 % bedekking Gebufferd tegen externe invloeden en gelegen in een open moeras. Voorkomen van Gentiaanblauwtje en Gevlekte witsnuitlibel als kwaliteitsindicator.

Soorten - Vochtige heide met vennen en verlandingsvegetaties in SBZ-H Kleine Nete

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Heikikker	Doel	+	+
	Omschrijving	Behoud van de actuele populatie in Dg 1 met toename van de aanwezige aantallen (> 200 roepende mannetjes). Creatie van een stapsteen in Dg 13 door het realiseren van de doelstellingen voor HT 4010 en voor Gladde slang.	Oppervlakte aaneengesloten leefgebied per populatie > 100 ha met > 10 geschikte plassen (3130 e.a.). - Bereiken van goede waterkwaliteit en bereiken van goede ecologische toestand van aanwezige vennen. Toename van het leefgebied zoals voorzien bij HT 3130 en HT 4010. - Natuurlijke hydrologie met een hoge grondwaterstand. - Vennen zonder beschaduwing en niet te verzuurd ifv ontwikkeling eieren

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

In samenhang met de hoger beschreven doelstellingen zijn door de Vlaamse regering per gebied een aantal prioritaire inspanningen vastgelegd. Dit is een globale omschrijving van de acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen. De inspanningen kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Niet al deze inspanningen zijn op dezelfde termijn realiseerbaar. Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste inspanningen/acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen. De concretisering van deze prioritaire inspanningen in verschillende acties is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Voor het realiseren van de prioritaire inspanningen zijn vaak meerdere acties nodig. In paragraaf 4.1 (inspanningsmatrix) worden onder meer alle noodzakelijke acties die voortvloeien uit deze prioritaire inspanningen weergegeven.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 1	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	Het herstel van de natuurlijke hydrologie is een essentiële randvoorwaarde voor het bereiken van een goede staat van instandhouding van de tot doel gestelde habitattypes en soorten in het beekdallandschap. Belangrijk hierbij is drainage en infiltratie. De talrijke drainagegrachten in de Kleine Netevallei, die hun functie verloren hebben omdat er geen intensief landbouwgebruik meer is, dienen door de beheerder verondiept of omgelegd te worden. Het belang van infiltratiegebieden zal vergroot worden door het omvormen van naaldhoutbestanden op de landduinen naar inheems loofhout of duinhabitats (zie Prioritaire inspanning 6) waardoor de infiltratiecapaciteit van die landduinen zal verhogen. In de integrale waterbeheerplannen op stroomgebied-, bekken- en deelbekkenniveau zijn al verscheidene acties opgenomen om de natuurlijke overstromingsdynamiek van de Kleine Nete gedeeltelijk te herstellen. Belangrijke projecten in dit verband zijn de hermeandering van de Kleine Nete ter hoogte van het Olens Broek-Langendonk, de realisatie van een overstromingsgebied op de rechteroever van de Kleine Nete ter hoogte van de Hellekens (beiden door de Vlaamse Milieumaatschappij - VMM) en van tijgebonden habitats in deelgebied 11 (door Waterwegen en Zeekanaal - W&Z).
PI 2	Verdere verbetering van de waterkwaliteit, herstel van de natuurlijke beekstructuur en de connectiviteit	Voor het bereiken van een goede staat van instandhouding van de habitattypes en soorten in het beekdallandschap, in de eerste plaats de Europees te beschermen vissoorten, is een verdere verbetering van de waterkwaliteit essentieel. Bij de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen voor de Schelde en de Maas op 8 oktober 2010 werden twee trajecten van de Kleine Nete (vanaf de monding van de Aa te Grobbendonk tot de monding van de Desselse Nete te Retie) aangeduid als zogenaamde speerpuntgebieden waarvoor al in 2015 de goede toestand moet worden bereikt. Woningen die ongezuiverd huishoudelijk afvalwater lozen, dienen zo snel mogelijk aangesloten te worden op de riolering of voorzien te worden van een IBA. Overstorten met een belangrijke impact op de waterkwaliteit zullen gesaneerd worden. In het SBZ komen een aantal zeldzame vissoorten voor. Creatie van bijkomend paai- en opgroeihabitat in de zijlopen van de Kleine Nete zal de populaties van Beekprik, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad versterken. Oeverherstel, hermeandering en het aantakken van oude meanders en zijarmen (bv. ter hoogte van de Langendonk te Herentals) verbeteren de beekstructuur en vergroten hun leefgebied. Ook een betere uitwisseling tussen de zomer- en de winterbedding van de waterlopen vergroot de beschikbare habitatoppervlakte voor deze vissoorten. Voor Rivierdonderpad is het bijkomend van belang om voldoende harde substraten in de waterloopbedding van de Kleine Nete, de Zwarte Nete, de Desselse Nete, ... te voorzien. In de waterlopen met Beekprik en Kleine Modderkruiper (Kleine Nete, Zwarte Nete, Desselse Nete, de Molenbeek, de Tappelbeek, de Aa, de Derde beek, ...) dienen ruiming en zoveel mogelijk vermeden te worden. De benedenloop van de Kleine Nete (deelgebied 11) is onderhevig aan het getij en is bijgevolg belangrijk voor de ontwikkeling van estuariene natuur (1130) en essentieel als paaigebied voor de Fint. Het beheer moet hierop maximaal afgestemd worden. Vismigratieknelpunten vormen een obstakel voor de verdere kolonisatie van de Kleine Nete en haar bovenlopen door Beekprik, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad. De resterende vismigratieknelpunten zullen verder worden weggewerkt, te beginnen met de meest prioritaire. Op de Kleine Nete is bv. de watermolen van Kasterlee nog een knelpunt. Bij het realiseren van deze inspanning is de betrokkenheid van alle aangelanden (= eigenaars en gebruikers van percelen langs waterlopen) noodzakelijk. Dit omvat zowel de waterbeheerders, privé-eigenaars, landbouwers, overheden en (natuur)verenigingen.
PI 3	Reddingsmaatregelen voor veenhabitats als habitat voor Gevlekte witsnuitlibel en Groenknolorchis	Beide soorten zijn afhankelijk van verlandingsvegetaties en veenhabitats (7140 en 7230). Prioritair moet de kwaliteit van de bestaande veenrelicten verbeteren. Rondom elk veenrelict dient de lokale hydrologie hersteld te worden. Dit vereist dempen of verondiepen van afwateringsgrachten e.d. Boomopslag op en rondom de veenhabitats wordt verwijderd waarbij een open veenmoeras van circa 30 ha ontstaat. Ook nabijgelegen naaldbossen worden omgevormd omdat deze veel grondwater verdampen. Daarnaast dient men de venen te bufferen tegen het inwaaien van nutriënten en tegen aanvoer van nutriënten via grondwater. Specifiek voor het uiterst zeldzame habitatype 7230 (alkalisch laagveen) en de Groenknolorchis is het complex Sluismeer/Meergoor/Buitengoor te Mol (deelgebied 12), dat doorsneden wordt door het kanaal Dessel-Kwaadmechelen, essentieel. De Gevlekte witsnuitlibel vindt er ook een volwaardig leefgebied. In dit volledige deelgebied dient, op de geschikte plekken, maximaal ingezet worden op de toename van dit habitatype. Om de overlevingskansen van de kwetsbare populatie Groenknolorchis te verbeteren, is het noodzakelijk om de populatie te spreiden over meerdere groeiplaatsen (Adriaens et al. 2008). De uitbreiding en buffering worden maximaal gerealiseerd op terreinen van het ANB en Natuurpunt. Verbetering van de hydrologie en de grondwaterkwaliteit wordt door alle sectoren gerealiseerd zoals voorzien in het integraal waterbeleid (SGBP Schelde, BBP en DBPPn Netebekken ...). Rekening houdende met de gevoeligheid van deze habitattypes en soorten, zal deze actie vooral uitgevoerd worden door het ANB of natuurverenigingen. Dit sluit echter niet uit dat ook privé-eigenaars of lokale besturen deze maatregelen kunnen uitvoeren.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 4	Creatie van voldoende grote kernen droge heide- en graslandhabitats	Naast de open plekken in bossen worden ook een aantal kernen droge heide en grasland nagestreefd die groter zijn dan 50 ha en samen met boskernen en kernen natte heide grotere natuurcomplexen vormen • In deelgebied 13 wordt in Riebos-Blekerheide-Lommel Sahara een kern van meer dan 150 ha nagestreefd voor habitats 2310/ 2330, 4030 en 6230_hn; • In deelgebied 1 wordt op de Kempense Heuvelrug een kern nagestreefd van meer dan 50 ha voor habitats 2310/ 2330 en 6230_hn. Dit is al goedgekeurd in het Natuurrichtplan; • In deelgebied 6 wordt in Den Diel een kern nagestreefd van meer dan 50 ha voor habitats 2310/2330, 4030 en 6230_hn; In deelgebieden 6 en 13 overlappen deze doelstellingen met deze voor Gladde slang.
PI 5	Creatie van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreeppad en Heikikker	Duurzame populaties van deze soorten komen enkel voor in voldoende grote heidekernen (ca. 50 ha droge heidehabitats voor Gladde slang en Rugstreeppad, 100 ha vochtige heide en vennen voor Heikikker). Het SBZ moet voor deze soorten een belangrijke verbindingfunctie kunnen vervullen tussen de kerngebieden voor deze soorten in Antwerpen (Kalmthoutse Heide, Groot Schietveld), Limburg (...) en Nederland. Een toename van het leefgebied van deze soorten in verschillende deelgebieden is vereist. Binnen het SBZ zijn bijkomende ontsnipperingsmaatregelen in functie van heidefauna nodig. Hiervoor wordt in de gebieden met een belangrijke heideoppervlakte de oppervlakte uitgebreid tot voldoende grote kernen voor deze soorten: • Kempense Heuvelrug (deelgebied 1), Ronde Put (deelgebied 5), Koemook (deelgebied 6): er wordt in elk van deze deelgebieden gestreefd naar 100 ha leefgebied voor Heikikker. In deze kernen wordt bovendien het herstel van hoogveen (habitattype 7110, 7120) nagestreefd. • Den Diel (deelgebied 6): er wordt in combinatie met Groesgoor en Harde putten (deelgebied 6) gestreefd naar 50 ha leefgebied voor Gladde slang en Rugstreeppad. • Lommel Sahara (deelgebied 13): er wordt gestreefd naar een droge heidekern (2310/2330 en 4030) van minstens 150 ha als leefgebied voor Gladde slang. Het gebied is aangeduid als VEN en heeft overwegend een groene bestemming. De plannen voor de realisatie van dit project zijn al in uitwerking, in een samenwerkingsverband tussen de stad Lommel, Sibelco en het Agentschap voor Natuur en Bos. Maatregelen die genomen dienen te worden in deze gebieden betreffen vooral kwaliteitsverbeteringen en omvormingen. Het efficiënt uitvoeren van deze prioritaire inspanning is vooral mogelijk op grotere aaneengesloten terreinen en zal dus vooral uitgevoerd worden door ANB en terreinbeherende natuurverenigingen. Dit sluit echter niet uit dat ook privé-eigenaars of lokale besturen deze maatregelen kunnen uitvoeren.
PI 6	Omvorming van niet-habitatwaardig bos naar boshabitats en effectieve bosuitbreiding	In sommige bossen zal de tot doel gestelde omvorming spontaan verlopen zonder menselijk ingrijpen; elders zal de spontane opslag van inheemse boomsoorten versneld worden door het uitvoeren van dunningen. Voor de bossen beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos of een terreinbeherende vereniging, wordt er van uitgegaan dat op termijn minstens 80% van de bosoppervlakte zal evolueren naar het gewenste bostype door de uitvoering van beheerplannen. In de private bossen gelegen in het VEN kan door omvorming bijkomend boshabitat gerealiseerd worden door toepassing van de Criteria Duurzaam Bosbeheer.De belangrijkste omvormingen van naalddhout naar droge boshabitats (9190 en 9120) zullen plaats vinden op de Kempense Heuvelrug (deelgebied 1), in Lommel Sahara (deelgebied 13), de Ronde Put (deelgebied 5), de Luiksgestelse Heide (deelgebied 9) en het militair domein van Grobbendonk (deelgebied 10). De belangrijkste omvormingen naar alluviaal bos zullen gebeuren in het Olens Broek (deelgebied 1), het Schupleer en omgeving (deelgebied 10) en de vallei van de Kleine Nete tussen Viersel en Lier (deelgebied 11). In de valleien van de Zwarte Nete en de Desselse Nete (deelgebied 6) wordt bostoenname van alluviaal bos voorzien. In het vogelrichtlijngebied De Ronde Put dienen de bossen optimaal ingericht voor Boomleeuwrik, Nachtzwaluw, Wespendif en Zwarte specht door in openbaar bos de mogelijkheden voor het creëren van open plekken en corridors maximaal te gebruiken. Deze omvormingen, bosuitbreidingen en beheerwerken zullen gerealiseerd worden door openbare besturen, terreinbeherende verenigingen en landeigenaars in samenwerking met bosgroepen, regionale landschappen, WBE's en landbouwers.
PI 7	Herstel moerasvogelpopulaties in De Zegge	Om de doelstellingen voor moerasvogels als Blauwborst, Bruine kiekendief, IJsvogel, Roerdomp, Woudaap en Porseleinhoen te realiseren is het herstel van aaneengesloten, open landschappen met vijvers en moerassen noodzakelijk. Hierbij is gepast beheer van (natte) graslanden en ruigtes noodzakelijk om een voldoende oppervlakte open foerageergebied te behouden. Dit omvat een aangepast maai- en /of begrazingsbeheer van onbemeste gras- en rietlanden en zeggenvegetaties over een voldoende grote oppervlakte. Hiervoor is de realisatie van een natte natuurkern in De Zegge en de Mosselgoren (deelgebied 2), met 100 à 200 ha volwaardig habitat ten behoeve van Roerdomp, Blauwborst, Bruine kiekendief, IJsvogel en Porseleinhoen vereist. In een groot deel, eigendom van een natuurvereniging of van het Agentschap Natuur en Bos, zijn de habitats al in goede staat.. De Zegge is tevens vogelrichtlijngebied waar het herstel van de populaties van Roerdomp, Blauwborst, Bruine kiekendief, IJsvogel en Porseleinhoen wordt nagestreefd.
PI 8	Ontwikkelen van een moerascomplex in het noorden van Postel	Door het realiseren van een bijkomend moerascomplex in het noorden van Postel (SBZ-V Ronde Put) wordt er bijkomend foerageergebied voor Blauwborst, Bruine kiekendief, IJsvogel, Roerdomp en Woudaap gerealiseerd. Deze actie is al voorzien in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos (Anoniem, 2006). Het stopzetten van de ontwatering doet een moerascomplex van 150 ha (rbbmr, rbbmc, rbbms, ...) ontstaan, aansluitend bij Nederlandse natuurgebieden in het noorden en De Ronde Put (sensu stricto) in het zuiden. Bijkomend broedgebied wordt gerealiseerd langs het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten door optimalisatie van de bestaande plassen en het aanleggen van nieuwe plassen, deels ook bestemd voor viskweek. Zoals afgesproken bij de afbakening van de gewenste ruimtelijke structuur Neteland en de herbevestiging van landbouwgebied binnen het vogelrichtlijngebied zal een RUP voor dit natuurcomplex de ruimtelijke randvoorwaarden vastleggen. Dit RUP zal opgemaakt worden in samenspraak met alle actoren en conform de gemaakte afspraken. Betrokken actoren zijn vooral het ANB en de aanwezige eigenaars (landbouwers).

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 9	Afstemmen van recreatie op de ecologische waarden	Anticiperend op de te realiseren herstelmaatregelen en te realiseren natuurkernen dient samen met betrokken actoren nagedacht te worden over een optimale zonering van recreatief medegebruik. Dit is in het bijzonder relevant voor de gewenste heide- en moeraskernen waar verstoringsgevoelige habitats en soorten worden beoogd. Een dergelijke zonering is al uitgewerkt in het Natuurrichtplan Heuvelrug Benedenstrooms en dient verder te worden geconcretiseerd. Eenzelfde actie dient zich aan voor de omgeving van Lommel-Sahara (deelgebied 13) waar duidelijke keuzes (onder meer kansen voor recreatie in Lommel-Sahara en natuurkern ten noorden van het kanaal) zich in de praktijk dienen te vertalen in een gepaste recreatieve ontsluiting. Voor weekendverblijven die buiten de zones voor verblijfsrecreatie gelegen zijn, dient een consequent uitdovingsbeleid zich aan, vooral in de deelgebieden 1, 6, 11 en 12. Dikwijls werden hier ook visvijvers aangelegd. Het realiseren van deze doelstellingen kan gebeuren door het ANB, privé-eigenaars, provincie,...

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

Tijdens het overleg over de instandhoudingsdoelstellingen is een aantal gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering aangebracht door de deelnemers aan het voorafgaand overlegproces. In deze paragraaf worden deze meegegeven ter informatie. De lijst is niet limitatief noch bindend. Het is bovendien mogelijk dat deze lijst wijzigt tijdens het implementatieproces.

	Omschrijving aandachtspunten
1	Gemeente Mol-Postel De gemeente Mol stelt dat effectieve bosuitbreiding niet kan worden gerealiseerd op landbouwgronden in Mol. Hierbij verwijst de gemeente naar de boscompensatie in Mol-Postel die reeds moet worden uitgevoerd i.k.v. de realisatie van de Noord-Zuidverbinding. Aangelanden mogen geen negatieve gevolgen ondervinden van initiatieven om gronden te vernatten voor het bereiken van de IHD. In Mol-Postel zijn verschillende grote huiskavels gesitueerd. De realisatie van de IHD mag de economische rendabiliteit hiervan niet hypothekeren. (Bron: S-IHD rapport)
2	Gemeente Nijlen De gemeente Nijlen stelt dat, gelet op het RSV en het RSPA, de vallei van de Kleine Nete een bovenlokale rol binnen de natuurlijke structuur moet kunnen vervullen als GEN, GENO, natuurverweving- of natuurverbindingsgebied. De structuurkenmerken van de waterloop en de oevers dienen daaraan aangepast. Binnen de vallei kan deze functie binnen de natuurlijke structuur versterkt worden door ecologische en landschappelijke randvoorwaarden voor agrarisch gebruik of door verweving tussen landbouw en natuur. De vallei biedt geen ruimte voor visvijvers en weekendverblijven. Het recreatief medegebruik moet dan ook volledig geënt blijven op de bestaande fietsroutes. Aan de Broechemsesteenweg wordt een goed bereikbare zone voorzien voor de bundeling van visinfrastructuur. (Bron: S-IHD rapport)
3	Departement MOW Het departement Mobiliteit en Openbare Werken stelt dat bij de realisatie van de IHD rekening dient gehouden te worden met enerzijds de bestaande toestand en anderzijds de projecten van het departement. De watergebonden terreinen (bv het terrein Maatheide in Lommel) dienen alle ontwikkelingskansen te krijgen in de toekomst, ook op vlak van groene energie door bv het plaatsen van windmolens. Deze elementen dienen voorrang te krijgen bij de lokalisatie van de IHD. (Bron: S-IHD rapport)
4	Agentschap Onroerend Erfgoed Het Agentschap Onroerend Erfgoed vraagt bij de implementatie van de IHD aandacht voor volgende zaken:- De geomorfologische structuur en de historische wateringkanaaltjes in Postel dienen behouden te blijven. Ook de waterkwaliteit vanaf het brongebied in het oosten tot aan de afloop in het westen moet in stand gehouden worden. De plas in de Ronde Put mag in geen geval verbindingen met de watering krijgen.- Voor de parken en kasteeldomeinen in het algemeen, zeker voor diegene waarvoor een beschermingsbesluit in kader van Onroerend Erfgoed werd opgemaakt, zullen voor Onroerend Erfgoed de cultuurhistorische elementen doorslaggevend zijn. - Het wegwerken van vismigratieknelpunten mag het goed functioneren van de beschermde watermolens in het gebied niet in de weg staan. (Bron: S-IHD rapport)
5	Sector eigenaars De sector Eigenaars vraagt dat bij de implementatie van de IHD rekening wordt gehouden met de impact van kanovaren en intensieve vormen van recreatie op de IHD voor de Kleine Nete. (Bron: S-IHD rapport)
6	Sector jacht De sector Jacht vraagt om bij de implementatie van de IHD van in het begin samenwerking te zoeken met de sector voor de bestrijding van verwilderde ganzen. (Bron: S-IHD rapport)
7	Departement LV Het Departement Landbouw en Visserij vraagt om bij het nemen van maatregelen om verdroging in de valleigebieden, meer bepaald de deelgebieden 6, 10 en 11, tegen te gaan, rekening te houden met een rendabel landbouwgebruik. (Bron: S-IHD rapport)
8	Departement LV Het Departement Landbouw en Visserij vraagt om binnen het Viersels Gebroekt (deelgebied 11) de oppervlakte-uitbreidingen van o.a. elzenbroekbossen en laaggelegen schrale hooilanden te beperken. Het gebied moet zowel kansen krijgen voor natuurontwikkeling als voor landbouwgebruik. Vermits de impact op landbouw hier zeer groot is, is een gedegen flankerend beleid op bedrijfsniveau noodzakelijk. (Bron: S-IHD rapport)

	Omschrijving aandachtspunten
9	Departement LV Het Departement Landbouw en Visserij stelt dat bij de realisatie van de tot doel gestelde mozaïek aan biotopen in de Zegge en de Mosselgoren de huidige rendabele professionele landbouwbedrijfsvoering behouden dient te blijven. (Bron: S-IHD rapport)
10	Departement LV Het Departement Landbouw en Visserij vraagt om bij het zoeken naar mitigerende maatregelen voor verdroging en bij de vergunningverlening (passende beoordeling) aandacht te hebben voor de leefbaarheid van landbouwbedrijven, gezien grondwaterwinningen essentieel zijn voor de bedrijfsvoering. Het is niet altijd mogelijk om grondwater volledig te vervangen door alternatieve waterbronnen. Bijvoorbeeld de bedrijven rond Postel zijn gespecialiseerde akkerbouwbedrijven met een bedrijfsomvang boven het Vlaamse gemiddelde. Watergebruik op deze bedrijven is essentieel om een vermarktbaar teelt te kunnen winnen. (Bron: S-IHD rapport)
11	Departement LV Het Departement Landbouw en Visserij geeft aan dat het lokaal ophouden van oppervlaktewater (bv. via stuwen) in de deelgebieden 5, 6, 12 en 13 één van de meest haalbare manieren is voor de landbouwsector om vernatting te realiseren. Het effectief herstellen van de natuurlijke waterhuishouding kan voor het beleidsdomein enkel daar waar er consensus met de landbouwsector hierover kan bereikt worden. (Bron: S-IHD rapport)
12	Sector landbouw De sector Landbouw stelt dat in de Graafweide/Schupleer en in de valleien van de Witte, Zwarte en Desselse Nete landbouw moet mogelijk blijven. Hiermee moet rekening gehouden worden bij de implementatie van de IHD en het flankerend beleid. Zolang landbouw aanwezig is, moet er alles aan gedaan worden om een rendabele bedrijfsvoering te behouden op de betrokken landbouwgronden. Dit betekent dat o.a. het huidig verkregen bemestingsregime, een aanvaardbare grondwaterstand, voldoende afwaterende (perceels) grachten, ...behouden dienen te blijven. Ook voor maatregelen die worden genomen buiten de landbouwgebieden dient hiermee rekening te worden gehouden, zodanig dat er geen nadelig effect is op het landbouwgebruik. (Bron: S-IHD rapport)
13	Sector landbouw / Gemeente Kasterlee De sector Landbouw en de gemeente Kasterlee vragen dat bij het voeren van een aangepast waterlopenbeheer rekening gehouden wordt met de betrokken grondeigenaars en -gebruikers. In overleg moet bekeken worden op welke manier de IHD voor de Europees beschermde vissoorten gerealiseerd kunnen worden. (Bron: S-IHD rapport)
14	Sector landbouw / Departement LV De sector Landbouw en het Departement Landbouw en Visserij wensen dat de landbouwpercelen binnen en buiten deze SBZ voldoende ontwaterd kunnen worden. Het niet of onvoldoende ruimen van de beken heeft een negatieve invloed op het landbouwgebruik. Het departement wenst volgende acties uit het bekkenbeheerplan voor het Netebekken, die op alle waterbeheerders van toepassing zijn, te benadrukken: actie 17: 'uitvoeren van noodzakelijke kruidruiming op de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen in het Netebekken' actie 18: 'uitvoeren van noodzakelijke slibuiming om de afvoercapaciteit van de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen in het Netebekken te garanderen' (Bron: S-IHD rapport)
15	Sector landbouw De sector Landbouw vraagt dat bij de implementatie van de IHD rekening wordt gehouden met de ruilverkaveling van Kasterlee aangezien deze een uitgesproken landbouwgebruik heeft. (Bron: S-IHD rapport)

3 Openstaande taakstelling

De in dit hoofdstuk beschreven oppervlaktebalans op SBZ niveau werd als taakstelling vastgesteld in het S-IHD-besluit voor deze SBZ. Op basis hiervan is een indicatieve verdeling van de doeloppervlaktes over de verschillende deelgebieden gebeurd via een modelmatige berekening. In paragraaf 3.1 wordt per aangewezen habitatype in deze SBZ het overzicht gegeven van de totale oppervlakte doelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur). In de volgende managementplannen zal dit overzicht geactualiseerd worden met een stand van zaken en het openstaand saldo. Voor de soorten wordt geen oppervlaktebalans weergegeven. Gezien de complexe koppeling van de populatiedoelen aan habitats, regionaal belangrijke biotopen en andere vegetatietypes is het momenteel niet mogelijk om voor soorten een betekenisvolle openstaande taakstelling met oppervlaktebalans op te geven. In 3.2 wordt de taakstelling voor de soorten kort voorgesteld; voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar Bijlage 2 bij het IHD-besluit. De geactualiseerde openstaande taakstelling wordt in een latere fase van de managementplannen weergegeven.

In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt indicatief de actuele ligging van de habitats en de indicatieve verdeling van de doelen over de verschillende deelgebieden weergegeven. De verdeling van deze doelen over de verschillende deelgebieden maakt deel uit van het overleg met de betrokken actoren in het overlegplatform voor deze SBZ. De verdeling kan naar aanleiding daarvan in een volgende versie van het managementplan aangepast worden.

3.1 Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
1130	14.00	14.00	0.00
2310_2330	372.00	109.00	263.00
3130	43.00	32.00	11.00
3140	20.00	20.00	0.00
3150	53.00	46.00	7.00
3160	5.00	5.00	0.00
3260 (km*) **	0.00	0.00	0.00
4010_7150	223.00	97.00	126.00
4030	105.00	42.00	63.00
6230	15.00	3.00	12.00
6410	14.00	1.00	13.00
6430	54.00	32.00	22.00
6510	18.00	2.00	16.00
7110-7120 **	0.00	0.00	0.00
7140	26.00	14.00	12.00
7210	1.60	1.60	0.00
7230	10.00	5.00	5.00
9120_9190	2208.69	294.00	1933.00 (1883.00-1983.00) ***
91E0	427.00	212.00	215.00

Opmerkingen

* In voorkomend geval kan de eenheid afwijken van [ha]. Bij de habitatcode wordt in dat geval aangegeven welke eenheid van toepassing is.

** Voor dit habitatype werd in het aanwijzingsbesluit geen oppervlaktedoel opgegeven, wel een kwaliteitsdoel.

*** In het S-IHD-besluit is voor dit doel uitzonderlijk een vork met een minimum- en maximumoppervlakte vastgelegd. Omwille van de toepassing van de doelen in monitoring en rapportage, oa de berekening van de openstaande taakstelling, wordt in dit MP een éénduidig oppervlaktedoel gehanteerd binnen deze vork.

3.2 Soorten

Soort	Doel
Beekprik	uitbreiding
Bittervoorn	uitbreiding
Blauwborst	behoud
Boomleeuwerik	behoud
Bruine kiekendief	behoud
Drijvende waterweegbree	uitbreiding
Fint	uitbreiding
Gevlekte witsnuitlibel	uitbreiding
Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Ingekorven vleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Laatvlieger	behoud
Gladde slang	uitbreiding
Groenknolorchis	uitbreiding
Grote modderkruiper	geen doelstelling
Heikikker	uitbreiding
Ijsvogel	behoud
Kamsalamander	geen doelstelling
Kleine modderkruiper	uitbreiding
Nachtzwaluw	behoud
Poelkikker	uitbreiding
Porseleinhoen	uitbreiding
Rivierdonderpad	uitbreiding
Rivierprik	uitbreiding
Roerdomp	uitbreiding
Rugstreeppad	uitbreiding
Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis	behoud
Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis	behoud
Spaanse vlag	behoud
Wespendief	behoud
Woudaap	behoud
Zwarte specht	behoud
Zwarte stern	behoud

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

Voor het realiseren van de taakstelling (zie hoofdstuk 2) zijn door de Vlaamse regering een aantal prioritaire inspanningen gedefinieerd. De prioritaire inspanningen beschrijven de verschillende acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de taakstelling. De planning van deze acties hangt onder andere af van de beschikbare budgetten, de maatschappelijke context en de aanwezige kennis. Een aantal acties moeten echter prioritair gerealiseerd worden binnen de planperiode van het Vlaamse Natura 2000 programma 2014-2020 om:

- de verdere achteruitgang van habitattypes of soorten te stoppen of te vermijden (prioriteit stand still);
- de Vlaamse taakstelling 2020 te realiseren (prioriteit 2020).

Door de Vlaamse regering zijn in het S-IHD-besluit de prioritaire inspanningen bepaald waarbinnen één of meerdere prioritaire actie(s) moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd in deze SBZ. Het nader omschrijven van de acties gebeurt in overleg met alle betrokkenen binnen het overlegplatform tegen begin 2015 voor vastlegging in een nieuwe versie van het managementplan. Bijzondere aandacht zal hierbij gegeven worden aan die acties die binnen de planperiode 2015-2020 uitgevoerd moeten worden. Vanaf 2019 kunnen immers de nodige verplichtende maatregelen opgelegd worden indien blijkt dat prioritaire acties anders niet gerealiseerd worden binnen deze planperiode.

In paragraaf 4.1 is het overzicht van de prioritaire inspanningen weergegeven en de prioriteit m.b.t. de planperiode 2014-2020. In de volgende managementplannen zal dit overzicht aangevuld worden met een overzicht van de acties die vallen binnen deze verschillende inspanningen en van hun status.
In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt een ruimtelijk overzicht van de verdeling van de prioritaire inspanningen over de verschillende deelgebieden weergegeven.

4.1 Inspanningsmatrix

Gezien er nog geen vastgestelde actielijst is, worden in deze versie van het managementplan enkel de prioritaire inspanningen zoals vastgesteld in het S-IHD-besluit weergegeven. Zodra de actielijst is vastgesteld, wordt deze in een volgende versie van het managementplan aan de inspanningsmatrix toegevoegd.

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	2020
PI 2	Verdere verbetering van de waterkwaliteit, herstel van de natuurlijke beekstructuur en de connectiviteit	Standstill
PI 3	Reddingsmaatregelen voor veenhabitats als habitat voor Gevlekte witsnuitlibel en Groenknolorchis	Standstill
PI 4	Creatie van voldoende grote kernen droge heide- en graslandhabitats	2050
PI 5	Creatie van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreeppad en Heikikker	Standstill
PI 6	Omvorming van niet-habitatwaardig bos naar boshabitats en effectieve bosuitbreiding	2050
PI 7	Herstel moerasvogelpopulaties in De Zegge	2020
PI 8	Ontwikkelen van een moerascomplex in het noorden van Postel	2050
PI 9	Afstemmen van recreatie op de ecologische waarden	2020

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke milieucondities vereist zijn voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding voor de aangewezen habitats en soorten. Bij de opmaak van dit MP 1.0 was een gebiedsgerichte invulling niet mogelijk. Informatie over de vereiste milieuomstandigheden voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten zijn te vinden in de publicatie "Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen", gepubliceerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met als referentie T'Jollyn et al., 2009 en te consulteren op [www.inbo.be/natura 2000](http://www.inbo.be/natura2000).

6 Richtkaart

De richtkaart is een belangrijk ruimtelijke afwegingskader voor plannen, projecten, instrumenten... Het geeft in de eerste plaatst een synthese van de stand van zaken op het terrein en zoals gepland. Een natuurdoel is immers pas 'geplaatst', wanneer inrichting en beheer van het betrokken perceel afgesproken zijn in een natuurbeheerplan, of één van de gelijkwaardige plannen die er mee gelijkgesteld kunnen worden. In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de geplande doelen in natuurbeheerplannen of gelijkaardige plannen. Zolang een deel van de taakstelling niet is opgenomen, bevat de richtkaart daarnaast een ecologisch geschikte zoekzone die ruim genoeg is om via vrijwilligheid en socio-economische afwegingen te zoeken naar een optimale plaatsing van de resterende doelen en daartoe gevrijwaard wordt. De bepaling van deze zoekzone gebeurt op Vlaams niveau aan de hand van de actuele en natuurlijke potentiekaarten, rekening houdend met de oppervlakte waarvoor reeds garanties zijn op een correct beheer via een geïntegreerd beheerplan of een gelijkaardig instrument en socio-economische belangen. Dit gebeurt door middel van een geobjectiverde, modelmatige berekening. Naarmate bijkomende doelen worden 'geplaatst', door natuurbeheerplannen of gelijkwaardig instrumenten of in voorkomend geval, via verplichtingen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. De opmaak van de zoekzone(s) vormt dus het semiautomatische resultaat van de afspraken die gemaakt zijn over het onder correct beheer brengen van terreinen.

De richtkaart is in dit Managementplan 1.0 nog onvolledig omdat de benodigde data nog in opbouw of overleg zijn. Hieronder wordt per voorzien onderdeel aangegeven in welke mate het ingevuld is in deze planversie.

6.1 Situering actuele habitats

De situering van de actuele habitats is indicatief opgenomen in kaarten 1 en 2.

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

De ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes in dit SBZ zijn opgenomen in kaart 1.

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

De ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen is weergegeven in kaart 2. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.7 Zoekzones

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

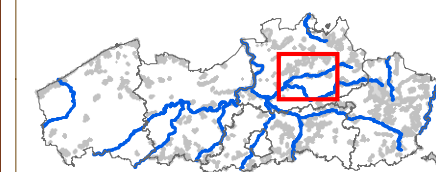
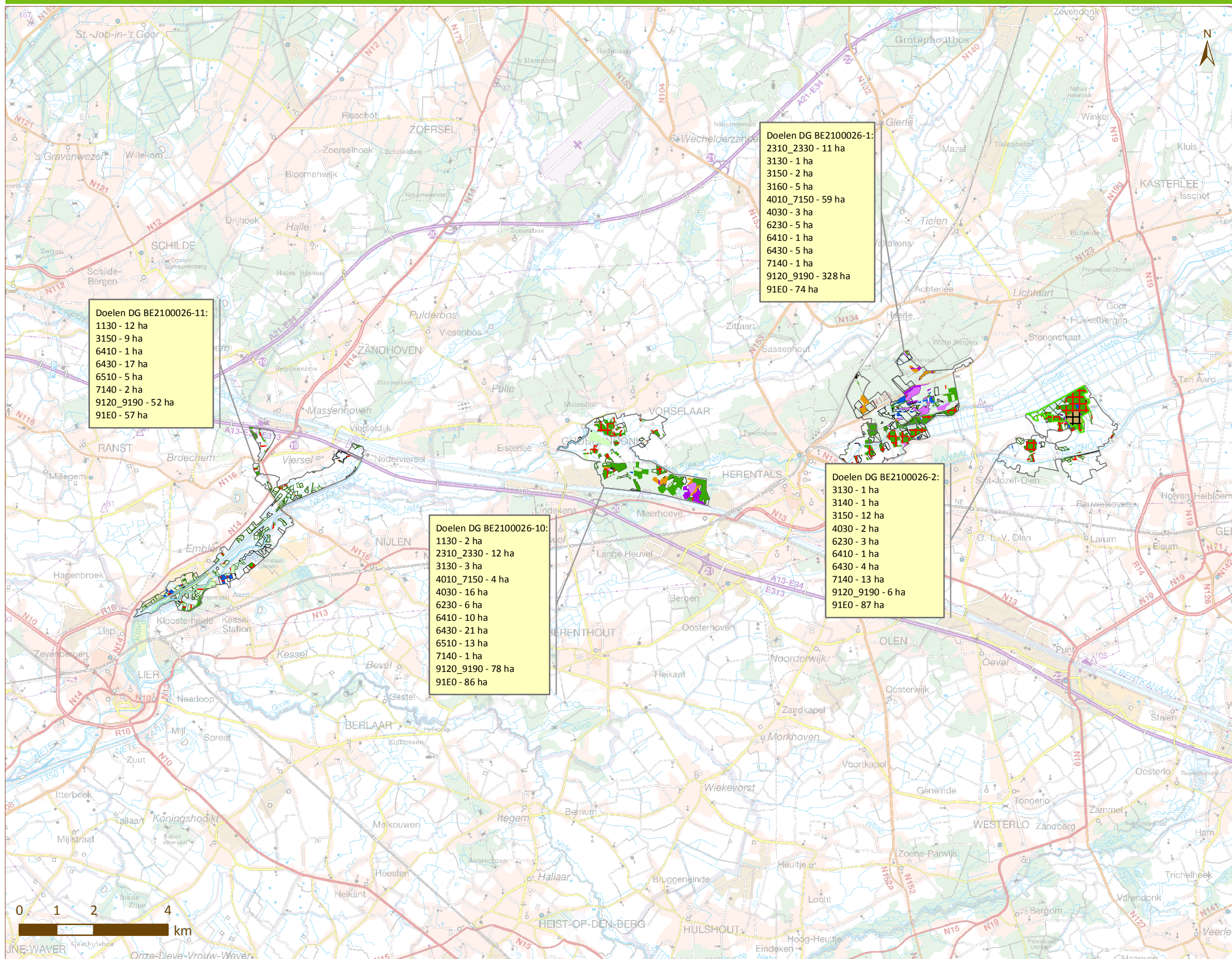
6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

Kaartenlijst

Kaart 1. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes.

Kaart 2. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

Habitat Natura 2000

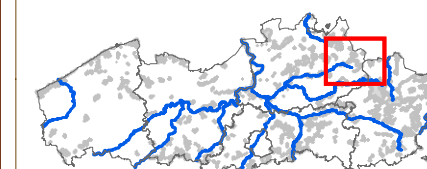
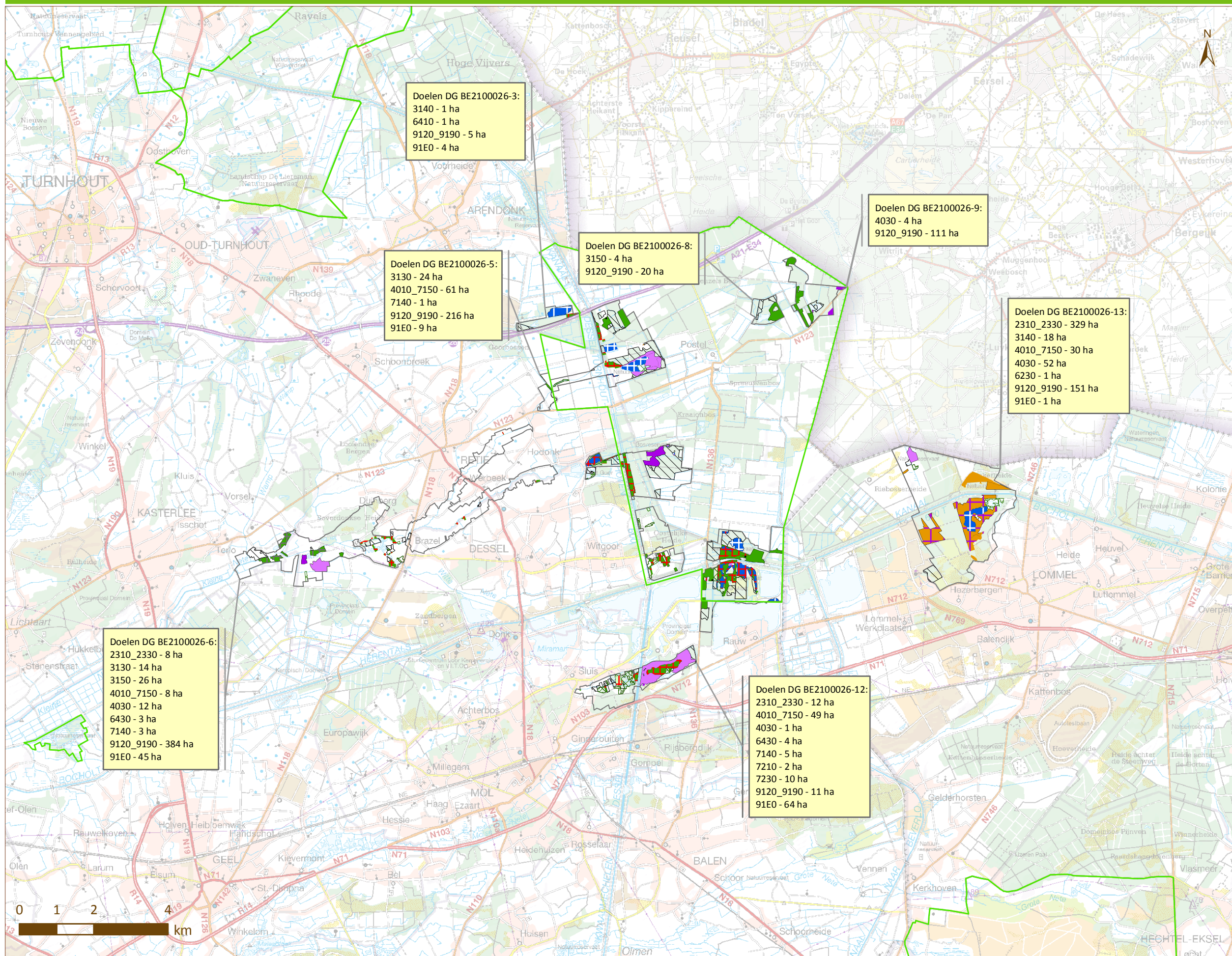
- 1130
- 2310
- 2330
- 3130
- 3150
- 3160
- 4010
- 4030
- 6230
- 6410
- 6430
- 6510
- 7140
- 9120
- 9190
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Voor habitattypen 3260 is geen toewijzing aan deelgebieden gebeurd.

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Habitat Natura 2000

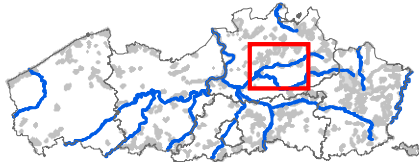
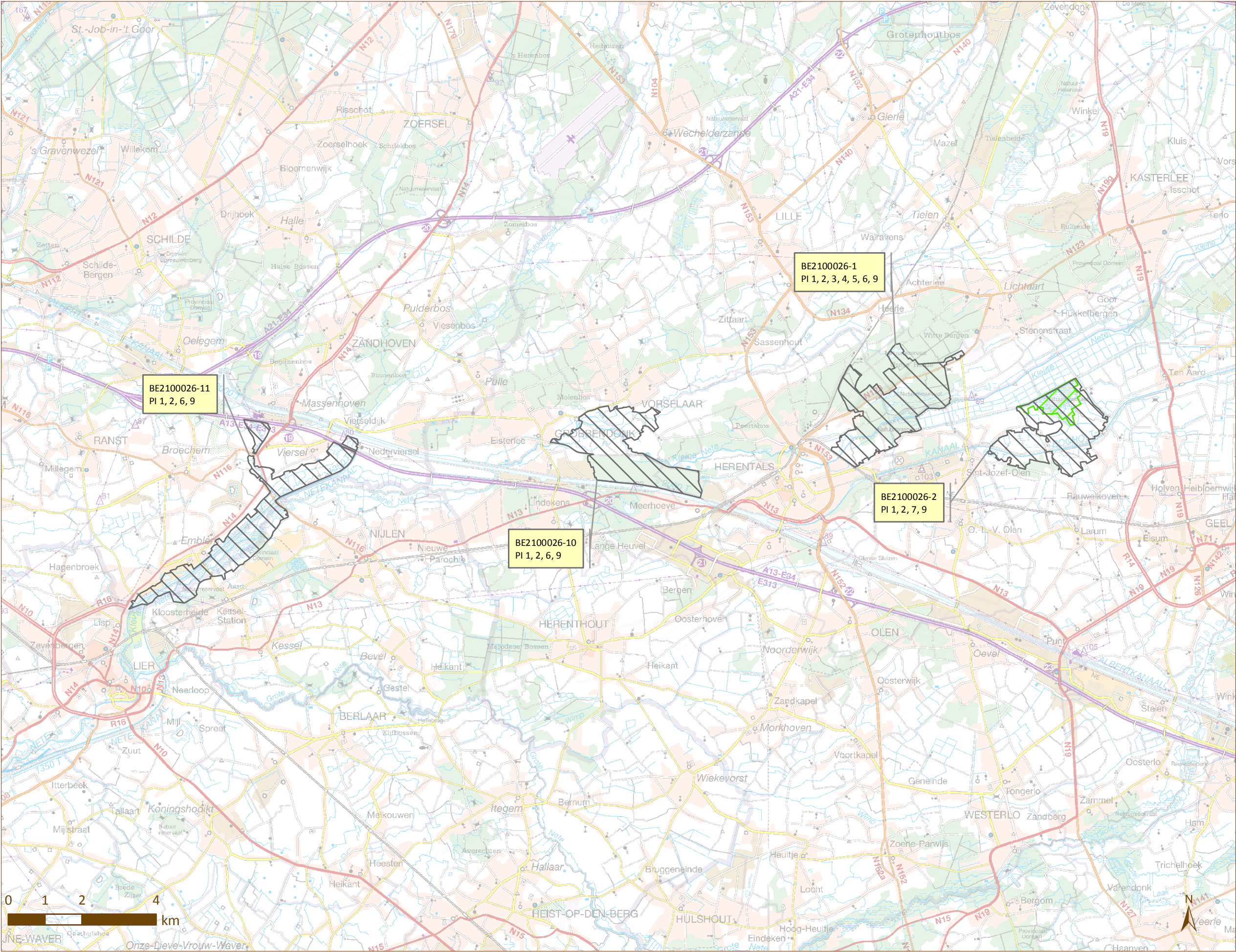
- 2310
- 2330
- 3130
- 3140
- 3150
- 4010
- 4030
- 6230
- 6430
- 7140
- 7230
- 9120
- 9190
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Voor habitattypen 3260 is geen toewijzing aan deelgebieden gebeurd.

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

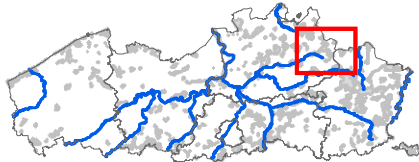
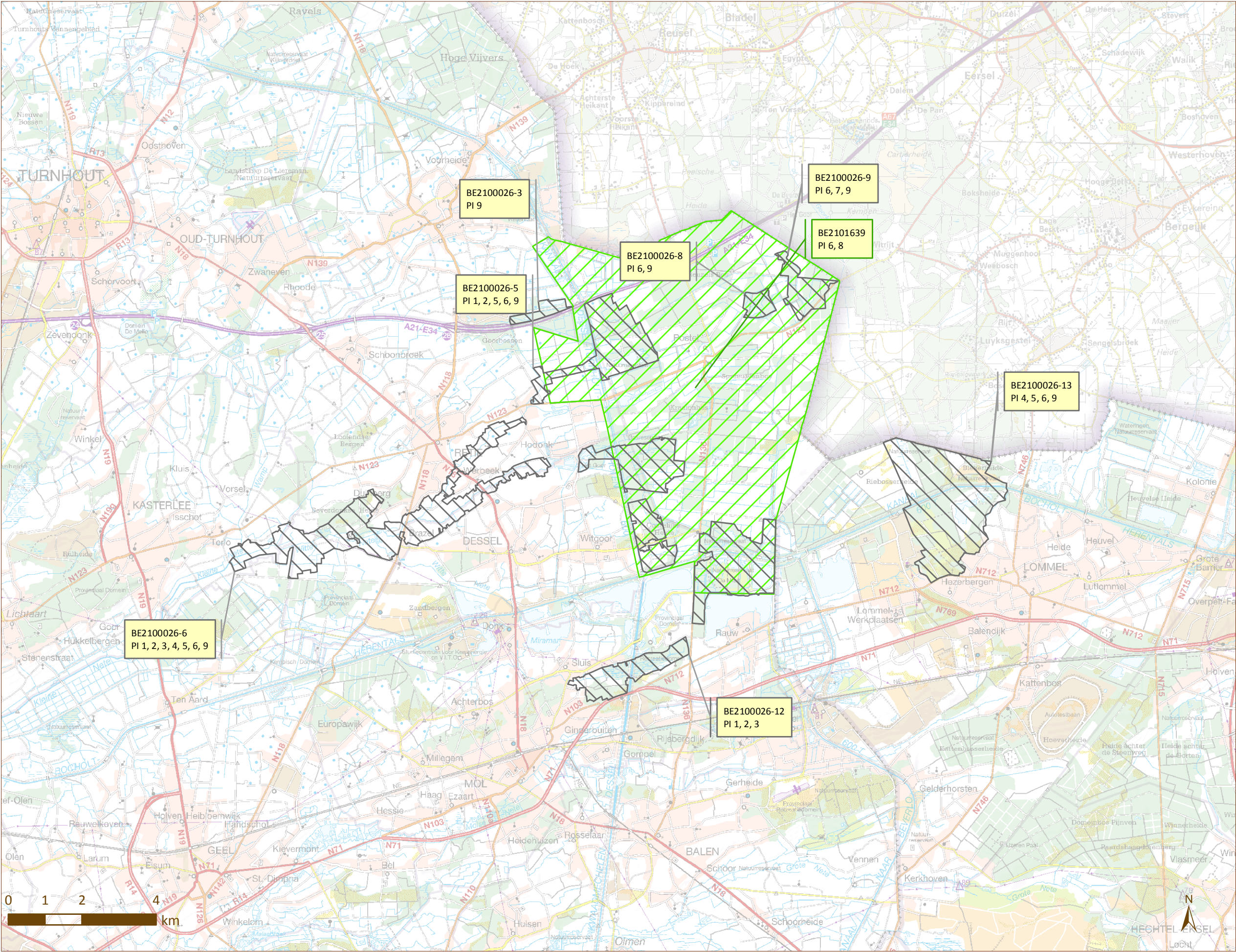
- SBZ-H
- SBZ-V

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

- SBZ-H
- SBZ-V

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

Het Vlaams Natura 2000-programma bevat een globaal afwegingskader, met daarin:

- een onderlinge afweging van de ecologische vereisten van zowel de Europees te beschermen habitattypes, van de Europees te beschermen soorten als van de soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat;
- een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.

In dit hoofdstuk moet worden aangegeven op welke wijze bij de realisatie van de taakstelling dit afwegingskader toegepast werd of zal worden.

De informatie over de uitvoering van het globaal afwegingskader voor deze SBZ wordt toegevoegd vanaf de volgende versie van het managementplan. Het Vlaams Natura 2000-programma, waar het globaal afwegingskader Natura 2000 deel van uitmaakt, bestaat immers nog niet bij de opmaak van dit Managementplan 1.0. Bovendien ontbreken in deze planversie belangrijke elementen die relevant zijn voor de beschrijving van de uitvoering van het globaal afwegingskader, zoals de ruimtelijke configuratie van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de zoekzones.